

ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อคติต่อชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลีใต้

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี

พ.ศ. 2556

อคติต่อชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลีใต้

เกริ่น

เกาหลีใต้ (ต่อไปจะเรียกว่า เกาหลี) ได้ก้าวไปสู่การเป็นสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรม (multicultural society) ในตอนปลายของทศวรรษที่ 2000 เมื่อมีผู้คนจากต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมพากันอพยพเข้ามาทำงานและตั้งหลักแหล่งจำนวนเกินกว่าหนึ่งล้านคน ปรากฏการณ์นี้ได้สร้างความตื่นตระหนกและความกังวลใจแก่คนเกาหลีทั่วไปที่มีความเชื่อนับแต่อดีตกาลในเรื่องความเป็นเอกพันธ์ (homogeneous) และความบริสุทธิ์แห่งสายเลือด (pure blood) ซึ่งคนเชื้อสายเกาหลีเท่านั้นที่จะอาศัยอยู่รวมเป็นสังคมอันหนึ่งอันเดียวกันบนคาบสมุทรแห่งนี้ จึงก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่แตกต่างกันออกไป

บทความนี้จะอธิบายถึงสถานการณ์ซึ่งมีความอ่อนไหวยิ่งในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงประวัติความเป็นมา สภาพที่เกิดขึ้นจริง ความรุนแรงของปัญหา การเยียวยาและการแสวงหาทางแก้ไขเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างคนเกาหลีกับคนต่างชาติพันธุ์ที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันและต่างประสงค์ที่จะสร้างชีวิตที่มีสันติสุขบนผืนแผ่นดินแห่งนี้

ความหมายของคำ

เป็นที่ประจักษ์ทั่วไปว่า ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างมีประสบการณ์ของการอยู่ร่วมกันของชนต่างชาติพันธุ์และต่างวัฒนธรรมมาช้านานนับแต่ก่อนประวัติศาสตร์ ต่อมา เหตุการณ์ได้เกิดความตึงเครียดมากขึ้นเมื่อมีการขีดเส้นแบ่งอาณาเขตของแต่ละประเทศตามสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลีย เมื่อราวคริสต์ศตวรรษที่ 17⁽¹⁾ ซึ่งมีหลายกรณีที่ได้ขีดเส้นให้ชนต่างวัฒนธรรมต้องอาศัยอยู่ร่วมกับชนกลุ่มใหญ่ในอาณาจักรของประเทศเดียวกัน ในขณะเดียวกัน ในยุคใหม่ สังคมพหุนิยม ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุหลากหลายปัจจัยที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ได้แก่ การนำชนต่างชาติและวัฒนธรรมเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศหนึ่งๆ ด้วยการบังคับ (กรณีของการค้าทาส) การกวาดต้อน (กรณีการนำแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานให้แก่เจ้าอาณานิคม) และการมอบเอกราชเป็นประเทศใหม่ที่รวมชนต่างวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน อนึ่ง ในยุคปัจจุบัน มีการอพยพทั้งเป็นการถาวรและชั่วคราวเข้าไปทำธุรกิจและการลงทุนระหว่างประเทศ ตลอดจนการอพยพเพราะปัญหาทางเศรษฐกิจจากประเทศยากจนเข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศที่ร่ำรวยกว่า และปัญหาทางด้านการเมือง (เช่น กรณีของผู้ลี้ภัย) รวมทั้งมีการ

“แต่งงานข้ามชาติ” ที่ปรากฏขึ้นอย่างคาดไม่ถึง ทำให้อัตราการเคลื่อนไหวของประชากรระหว่างประเทศเป็นไปได้ง่าย

จากสาเหตุของการเคลื่อนไหวทางประชากรดังกล่าวข้างต้น จึงเกิดเป็นสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรมและก่อให้เกิดความสลับซับซ้อนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชน เช่น บางคนก็ยอมรับถึงความแตกต่าง ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ แต่คนบางคนบางกลุ่มกลับไม่ยอมรับ จึงแสดงพฤติกรรมในเชิงนิเสธต่อชนกลุ่มอื่น จึงมีการตั้งคำศัพท์ใช้เรียกปรากฏการณ์ดังนี้อยู่หลายคำ ได้แก่ อคติ การแยกพวก การแบ่งแยก และการจงเกลียดจงชังคนต่างชาติ คำศัพท์เหล่านี้มีระดับของความแตกต่างในด้านการรับรู้ อารมณ์ และการแสดงออก ก่อให้เกิดรูปแบบของความสัมพันธ์ที่ไม่เหมือนกัน

คำว่า อคติ (ตรงกับภาษาอังกฤษว่า prejudice) หมายถึงการมีอคติที่เกิดจากการตัดสินใจล่วงหน้าก่อนที่จะเข้าใจถึงข้อเท็จจริงของเรื่องหรือกรณีนั้นๆ โดยมากจะเป็นเชิงนิเสธที่แสดงออกถึงความไม่พึงพอใจต่อประชากรหรือต่อบุคคลหนึ่งๆ อันเป็นผลมาจากคุณลักษณะทางเพศ ชนชั้นทางสังคม อายุ ความพิการ ศาสนา เชื้อชาติ/ชาติพันธุ์ และภาษา หรือลักษณะบางประการของบุคคลผู้นั้น

อคติเป็นการประเมินบุคคลอื่นทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยที่อคติเป็นความคิดความเชื่อ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานของเหตุและผลหรือจากประสบการณ์ตรงก็ได้

ดังนั้น ในกรณีของอคติต่อชนต่างวัฒนธรรมหรือต่อชนชาติอื่นเป็นประเด็นสำคัญของบทความนี้ ถือเป็นระดับที่ต่ำสุดที่ทำให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบผู้คนที่มาจากกลุ่ม/ชาติพันธุ์/วัฒนธรรมอื่น⁽²⁾

คำว่า การแยกพวก (segregation or in-group/out-group) เป็นศัพท์ทางสังคมวิทยาที่จำแนกคนว่าเป็นกลุ่มพวกเดียวกัน (หรือกลุ่มวงใน) ที่แตกต่างจากกลุ่มพวกที่มีลักษณะแตกต่างออกไป (หรือกลุ่มวงนอก) การแยกพวกที่มีระดับสูงสุดก็คือ การอ้างว่าคนในสังคมของตนลักษณะเป็นเนื้อเดียวกัน เป็นเอกพันธุ์ และตระหนักว่าชนชาติของตนเองเป็นสายเลือดบริสุทธิ์ ปราศจากการผสมผสานกับสายเลือดอื่น สมาชิกในสังคมของกลุ่มตนจึงผูกพันกันอย่างใกล้ชิดแน่นแฟ้น ยกย่องที่คนนอกกลุ่มจะแหวกทะลุเข้าไปเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสังคม หรือเป็นกลุ่มพวกของตนได้

การแยกพวก อาจหมายถึงการแบ่งกลุ่มคนออกเป็นกลุ่มๆ ตามเชื้อชาติหรือสีผิว (racial segregation) การแยกพวกเป็นพฤติกรรมที่ไม่ให้ชนต่างสีผิว (และต่างวัฒนธรรม) เข้าไปอาศัยอยู่ร่วม และเข้าร่วมในกิจกรรมการดำรงชีวิตของกลุ่มตน โดยแสดงพฤติกรรมรังเกียจ ไม่ต้อนรับ ขับไล่ออก และในทางปฏิบัติ พฤติกรรมดังกล่าวได้กลายเป็นบรรทัดฐานของคนบางกลุ่มที่ยึดความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเฉพาะกลุ่มพวกของตนเองไว้เท่านั้น

การแยกพวกนำไปสู่การแบ่งแยก (discrimination) ที่แยกชนต่างวัฒนธรรมออกจากกลุ่มวงในอย่างเด็ดขาด ชัดเจน ตัวอย่างของการแบ่งแยกสีผิวในประเทศสหภาพแอฟริกาใต้ในอดีต ซึ่งประกาศเป็นนโยบายการแบ่งแยกสีผิว – คนผิวขาว (white) กับคนต่างสีผิว (colored) ที่มีคำเรียกว่า apartheid โดยกำหนดให้มีการแบ่งแยกที่อยู่อาศัย โรงเรียน ร้านอาหาร ฯลฯ อย่างชัดเจน โดยระบุสถานที่ที่ให้เฉพาะคนผิวขาวเท่านั้นเข้าไปใช้บริการได้และมักเขียนป้ายประกาศติดไว้ว่า “White Only” เป็นต้น การแบ่งแยกสีผิวเช่นนี้เกิดขึ้นเพราะคนผิวขาวก็กลัวมิให้คนต่างสีผิวเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมด้วย (ยกเว้นไปเป็นคนรับใช้ คนงานและทาสรับใช้คนผิวขาวเท่านั้น)

โดยแท้จริงแล้ว การแบ่งแยกสีผิวเกิดขึ้นมานานนับตั้งแต่อดีตกาลที่คนผิวขาว (ชาวยุโรป) ถูกเหยียดหยามคนผิวดำและคนผิวเหลือง และมีการบังคับให้คนผิวดำไปเป็นทาสทำงานเยี่ยงสัตว์ ปฏิบัติต่อคนผิวดำราวกับมิใช่มนุษย์เหมือนกับพวกตน ต่อมาในยุคอาณานิคม คนผิวขาวได้กวาดต้อนคนอินเดียและคนจีนเข้าไปทำงานในไร่ที่มีชาวตะวันตกเป็นเจ้าของ เช่น นำชาวอินเดียและชาวจีนไปทำงานในสวนยางพาราในมาเลเซีย อินโดนีเซีย และนำคนผิวดำจากทวีปแอฟริกาไปเป็นทาสในอเมริกา เป็นอาทิ ส่วนในสหรัฐอเมริกา แนวคิดเรื่อง ความสูงศักดิ์ของชนผิวขาว (White supremacy) ได้ตอกย้ำถึงความเป็นอำภริยภาพที่ยิ่งใหญ่ของชนผิวขาวเหนือชนต่างสีผิวอย่างเด่นชัด และนำไปสู่สงครามกลางเมืองระหว่างปี ค.ศ. 1861 – 1865 เพื่อบังคับให้การเลิกทาสบรรลุผล อย่างไรก็ตาม การแบ่งแยกสีผิวก็ยังคงดำเนินเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีการเขียนในคำประกาศเอกราชของสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1776 (Declaration of Independence) ว่า “มนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน” (All men are created equal) และมีการออกกฎหมายต่อต้านการแบ่งแยกสีผิวอีกหลายฉบับตามมา ในขณะเดียวกัน ก็มีกฎหมายประเภทเดียวกันออกมาในหลายประเทศ

ความเกลียดกลัวคนต่างชาติ (Xenophobia) หมายถึงความกลัวที่ไม่มีเหตุผลต่อสิ่งหรือคนที่มาจากต่างประเทศหรือเป็นสิ่งแปลกแตกต่างออกไป โดยคำว่า Xenos มาจากภาษากรีก

แปลว่า คนแปลกหน้า คนต่างชาติ ส่วนคำว่า phobos แปลว่า ความกลัว ดังนั้น ความเกลียดกลัวนี้เกิดขึ้นเป็นเรื่องความสัมพันธ์และการรับรู้ถึงความไม่เหมือนกันของ “กลุ่มเรา” ต่อ “กลุ่มเขา” รวมไปถึงความกลัวที่จะสูญเสียเอกลักษณ์ ก่อให้เกิดเป็นความสงสัย ความก้าวร้าว และความประสงค์ที่จะขจัดสิ่ง/คนเหล่านั้น ออกไปเพื่อรักษา “ความบริสุทธิ์” ของกลุ่ม/ชนชาติของตนเอาไว้ อนึ่ง ความเกลียดกลัวคนต่างชาติอาจจำแนกออกเป็น 2 รูปแบบ รูปแบบที่หนึ่งคือ ความเกลียดกลัวคนต่างชาติที่เพิ่งอพยพเข้ามาอาศัย โดยคิดว่าไม่ใช่เป็นคนที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มตน อนึ่ง บางครั้งก็เป็นการต่อต้านกลุ่มอื่นแม้จะอาศัยอยู่มานานนับศตวรรษอันเป็นผลมาจากการถูกกวาดต้อนมาเป็นเชลย หรือเป็นทาส หรือเข้ายึดครองดินแดน รูปแบบนี้ ก่อให้เกิดการกระทบกระทั่ง มีปฏิกริยาต่อต้านที่รุนแรง และอาจนำไปสู่การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ได้ รูปแบบที่สองเป็นความกลัววัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามามีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของกลุ่มตน โดยระดับของอิทธิพลต่างชาติมีตั้งแต่ปฏิเสธการหิบบิยมคำศัพท์ของสังคมอื่นมาใช้ ก่อให้เกิดการรณรงค์ทางการเมืองเพื่อชำระพจนานุกรมของชาติ ในขณะที่ระดับสูงขึ้นไป ได้แก่ ต่อต้านการแผ่ขยายเป็นจักรวรรดินิยมทางวัฒนธรรมของต่างชาติ ก่อให้เกิดความตกใจกลัวอิทธิพลของวัฒนธรรมภายนอก อันนำไปสู่ลัทธิการสร้างความโดดเด่นขึ้น และ ก่อให้เกิดความเกลียดกลัวต่างชาติไปในที่สุด⁽³⁾

สถานการณ์

หนังสือพิมพ์ Korea Times ได้ลงบทความเรื่อง “1.1 Million Foreigners Live in Korea,” ฉบับวันที่ 5 สิงหาคม ค.ศ. 2009 เนื้อหาของบทความเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจของกระทรวงความมั่นคงและการบริการสาธารณะว่า มีชาวต่างชาติ 1,106,884 คนอาศัยอยู่ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีที่มีประชากรทั้งสิ้น 49,593,665 คน (ณ เดือนพฤษภาคม 2009) หรือมีจำนวนถึงร้อยละ 2.2 ของประชากรทั้งประเทศ ชาวต่างชาติเหล่านี้ ได้แก่ ชาวจีน (รวมคนเกาหลีที่มีสัญชาติจีน) มีราว 624,994 คน หรือร้อยละ 56.5 ชาวอุยกูร์ (รวมชาวเวียตนามและฟิลิปปินส์) 230,577 คน หรือร้อยละ 21.2 และชาวอเมริกัน 59,870 คน หรือร้อยละ 5.4 ส่วนชาวญี่ปุ่นและไต้หวันก็มีจำนวนไม่น้อย ต่อมา หนังสือพิมพ์ดังกล่าว ฉบับวันที่ 29 พฤษภาคม ค.ศ. 2013 ได้นำเสนอข้อมูลที่แสดงถึงจำนวนคู่สมรสที่เป็นชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในประเทศมีอยู่ทั้งสิ้นจำนวน 220,687 คน ในจำนวนนี้เป็นคู่สมรสที่เป็นภรรยาถึง 196,789 คน และมีลูกที่เกิดจากคู่สมรสชาวต่างชาติอีก 107,689 คน (ณ เดือนมกราคม 2013)

ข้อมูลดังกล่าว (ดูตารางที่ 1 และ 2) ได้สร้างความตื่นตระหนกต่อคนทั่วประเทศถึงการเพิ่มขึ้นจำนวนชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศของตน ก่อให้เกิดปฏิกิริยาแตกต่างออกไป คนส่วนใหญ่ยอมรับว่า ปัจจุบันสังคมเกาหลีได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรม (multicultural society) แล้ว และหามาตรการต่างๆ นานาที่จะผสมผสานคนเหล่านี้ให้เรียนรู้และเข้ากันได้กับสังคมเกาหลี ในขณะที่คนบางกลุ่มได้แสดงปฏิกิริยาต่อต้านการไหลทะลักเข้ามาของชาวต่างชาติ ดังที่นายลี ชังบก คนงานก่อสร้างได้กล่าวถึงงานที่เขาทำนั้นถูกถล่มถอนอันเป็นผลมาจากผู้อพยพ และประกาศว่า “สังคมเอกพันธ์ของเราเป็นสิ่งที่สวรรค์ได้ทรงประทานมา... และหากชาวต่างชาติพากันหลั่งไหลเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศของเราจำนวนมากมาย ผู้ใดจะรับประกันได้ว่า ในอนาคตเกาหลีจะไม่ถูกแบ่งแยกโดยสงครามระหว่างเชื้อชาติดังเช่นที่เกิดขึ้นในประเทศศรีลังกา.”⁽⁴⁾

ตารางที่ 1

จำนวนคนต่างชาติอาศัยอยู่ในเกาหลีใต้ ณ เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2009

ประชากรของเกาหลีใต้	49,593,665 คน
จำนวนคนต่างชาติอาศัยอยู่ในเกาหลีใต้	1,106,884 คน
คนจีนเชื้อสายเกาหลี	(624,994) คน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	(230,577) คน
อเมริกัน	(59,870) คน

ที่มา: Korea Times, August 5, 2009.

ตารางที่ 2

กลุ่มรสชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลีใต้ ณ เดือนมกราคม ค.ศ. 2013

	รวมทั้งสิ้น	ภรรยาที่เป็นชาวต่างชาติ
จำนวนทั้งสิ้น	220,687	(196,789)
● คนเชื้อสายเกาหลีจากจีน	66,410	-56,602
● จีน	54,670	-49,797
● เวียดนาม	47,885	-47,187
● ฟิลิปปินส์	13,426	-13,148

● ญี่ปุ่น	11,375	-10,335
● กัมพูชา	5,290	-5,281
● มองโกเลีย	2,893	-2,832
● ไทย	2,861	-2,815
● สหรัฐอเมริกา	2,417	-608
● รัสเซีย	1,485	-1,401
● ไต้หวัน	1,315	-982
● อื่นๆ	11,160	-5,801

ที่มา : กระทรวงความมั่นคงและการบริการสาธารณะ

บริบทของเกาหลี

ที่นี้เรามาทำความเข้าใจในบริบทของสังคมของเกาหลีในประเด็นต่างๆ เพื่อที่ว่าปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้เกิดเป็นวัฒนธรรมต่อต้านการเข้ามาอาศัยอยู่ของชาวต่างชาติหรือไม่เพียงใด

1. ประวัติศาสตร์

1.1 การต่อต้านชาวต่างชาติ

นับตั้งแต่ปฐมกษัตริย์ต้นกุนได้สร้างอาณาจักร โคโซซอนเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม ปี ค.ศ. 2333 ก่อนคริสต์ศักราชโดยได้รวบรวมแว่นแคว้นต่างๆ บนคาบสมุทรเกาหลีเข้าด้วยกัน ในยุคนั้น แว่นแคว้นต่างๆ มีอิสระและสามารถเลี้ยงตัวเองได้ รวมทั้งมีชื่อเผ่าของตนเองที่เด่นชัด เช่น เผ่าโซซอน พูยอ โคกูรียอ โอกจอ ทงเย และซัมฮัน (มาฮัน จินฮัน และพยอนฮัน) ต่อมามีการรวมตัวกันเป็นอาณาจักร โคโซซอนซึ่งมีชนเผ่าโซซอนเป็นแกนนำด้วยการนำเผ่าต่างๆ เข้าด้วยกัน อันเป็นการแยกอาณาจักรนี้ออกจากจีนซึ่งครอบครองความเป็นใหญ่ในบริเวณแถบนี้มายาวนาน อย่างไรก็ตามก็ยังคงแผ่อิทธิพลและเข้ายึดครองอาณาจักร โคโซซอนในเวลาต่อมาอีกเป็นเวลานานกว่า 4 ศตวรรษ จนกระทั่งชนเผ่าโคกูรียอขับไล่จีนออกไปและแบ่งคาบสมุทรเกาหลีออกเป็น 3 อาณาจักร (โคกูรียอ เพ็กเจ และซิลลา) ต่อมา อาณาจักรซิลลาได้รวมอาณาจักรทั้งสามเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเรียกว่าอาณาจักรสหพันธรัฐรวมซิลลาเมื่อ

ปี ค.ศ. 668 จากนั้น เกาหลีก็เป็นอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกันเรื่อยมาจนกระทั่งถูกญี่ปุ่นเข้ายึดครองเป็นอาณานิคมในระหว่างปี ค.ศ. 1910-1945

ความเป็นหนึ่งเดียวของอาณาจักรโชซอน (ค.ศ. 1392-1910) ได้ถูกทำลายเมื่ออิทธิพลของตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกได้เริ่มเข้าไปในเกาหลีตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 โดยนำแนวคิดแห่งความเป็นเหตุผล ความเท่าเทียมกัน และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ รวมทั้งปฏิวัติความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิถีการดำรงชีวิตที่เน้นโลกยุคใหม่เข้ามาใช้ในสังคมที่ยึดมั่นในชนชั้นตามชาติตระกูล และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ยึดมั่นตามลัทธิคณทรงและลัทธิขงจื้ออย่างเคร่งครัด ขบวนการนี้เรียกว่า ชิรัค (การศึกษาจากโลกตะวันตก) โดยผ่านเข้ามาทางญี่ปุ่น ซึ่งมีชนชั้นนักรบชาวตะวันตกรุกคืบเข้าไป ทำให้คนเกาหลีจำนวนนับแสนเปลี่ยนศาสนาเป็นคริสต์ศาสนิกชนนิกายคาทอลิก นักบวชในนิกายนี้มีอิทธิพลต่อขุนนางบางส่วนในราชสำนัก ต่อศิลปิน ช่างฝีมือ และต่อปัญญาชนที่มีอิทธิพลต่อสังคมในยุคนั้น อย่างไรก็ตาม ก็มีคนเกาหลีอีกส่วนหนึ่งที่เชื่อว่าขบวนการชิรัคเป็น “แนวคิดต่างด้าว” ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อประเทศชาติของพวกเขา จึงได้รวมตัวกันนำแนวคิดของโลกตะวันออก (พุทธศาสนา ลัทธิขงจื้อ ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นเมือง) หรือที่เรียกว่า ขบวนการตงฮักขึ้นมาต่อต้านเพื่อให้ผู้คนรู้สึกหวาดกลัวต่อการคุกคามของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกและชาวตะวันตก (ชาวต่างชาติ) เช่น ฝรั่งเศส สหรัฐฯ และญี่ปุ่นที่เข้ามามีอิทธิพลต่อเกาหลี ดังนั้น พวกเขาจึงลักลอบทำร้าย รวมทั้งสังหารผู้นำขบวนการชิรัค ทำลายหนังสือ และศาสนสถานหลายครั้ง สังคมจึงเกิดความปั่นป่วนวุ่นวายขึ้นไปทั่ว ในที่สุด ทางกรก็ได้เข้าแทรกแซงด้วยการจับและสังหารสมาชิกขบวนการตงฮักจำนวนมากในปี ค.ศ. 1894

นับแต่อดีตจีนซึ่งเป็นชาติเพื่อนบ้านที่ยิ่งใหญ่ ธารงสถานภาพที่สูงกว่าเกาหลีทุกทาง เช่น อารยธรรม การทหาร วิทยาการ สังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งได้คุกคามเกาหลีตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนาน ในขณะเดียวกัน โชกุนเอโดะชิของญี่ปุ่นได้ยกกองทัพบุกเกาหลีในปี ค.ศ. 1592 และ 1597 เพื่อการยึดครองและเพื่อรุกรบต่อไปยังจีน เหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความหวาดกลัว และก่อให้เกิดเลื่อกรักชาติในหมู่ชาวเกาหลี ต่อมาญี่ปุ่นได้ยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคมในยุคใหม่ถึง 35 ปี ส่วนกรณีของชาวยุโรปนั้นได้ก่อให้เกิดปัญหาการต่อสู้ระหว่างขบวนการชิรัคและตงฮักดังที่กล่าวแล้ว และก่อให้เกิดการชนฆ่ากัน มีผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก⁽⁵⁾ เหตุการณ์เหล่านี้ได้ทำให้คนเกาหลีฝังใจว่า ชาวต่างชาติเป็นภัยคุกคาม เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดข้อขัดแย้งทั้งภายนอกและภายในประเทศ จึงไม่ไว้วางใจชาวต่างชาติ ความเกลียด

กลัวคนต่างชาตินับแต่อดีตกาลนี้เองที่ทำให้คนเกาหลีต่างมีความรู้สึกรักชาติ รักพวกพ้องหรือคนในสายเลือดเดียวกัน ไม่ต้องการให้มีการผสมสายเลือดด้วยการแต่งงานข้ามเผ่าพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษา “สายเลือดบริสุทธิ์” ของพวกตนเอาไว้ นั่นคือ การเป็นเอกพันธุ์ของชนชาติเกาหลีนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดเรื่องการรักษาสายเลือดให้บริสุทธิ์มิได้มีอยู่ในหมู่ประชาชนเกาหลีได้เท่านั้น คนเกาหลีเหนือก็มีความรู้สึกเช่นเดียวกันที่ไม่ประสงค์จะให้เลือดของชาวต่างชาติผสมกับเลือดของคนเกาหลี ดังที่นายเจนกินส์ (Charles Robert Jenkins) นายทหารสหรัฐฯ ที่หนีทัพเข้าไปอาศัยอยู่ในเกาหลีเหนือเป็นเวลาถึง 40 ปี (ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 ถึง ค.ศ. 2004) ได้กล่าวว่า ที่เขาต้องแต่งงานกับนางอิโทะมิ ไชกะ ผู้ซึ่งถูกลักพาตัวจากญี่ปุ่นเมื่อปี ค.ศ. 1978 นั้นเนื่องจากทางการเกาหลีเหนือต้องการหาคู่ให้แก่เขา ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องการให้เขาแต่งงานกับหญิงสาวชาวเกาหลีเหนือ อันจะทำให้สายเลือดของคนเกาหลีเหนือสูญเสียความบริสุทธิ์ไป เช่นเดียวกับนายทหารชาวสหรัฐฯ คนอื่นๆ ที่ถูกจับคู่กับหญิงสาวต่างชาติที่ถูกลักพาตัว ได้แก่ นายแพริช (Jerry Wayne Parrish) ให้แต่งงานกับนางไซรเทค (Siham Shraitech) ชาวเลบานอน และนายเดรสนอค (James Joseph Dresnok) กับนางบัมบี (Doina Bumbea) ชาวโรมาเนีย และนายแอบเชียร์ (Lerry Allen Abshier) กับนางอโนชา ปันจ้อยชาวไทย ผู้ซึ่งถูกลักพาตัวไปจากเมืองมาเก๊า เป็นต้น⁽⁶⁾

1.2 การอพยพออกไปยังต่างประเทศ

ในทางกลับกัน มีคนเกาหลีเป็นจำนวนหลายล้านคนอพยพออกจากคาบสมุทรเกาหลีไปอาศัยอยู่ในดินแดนต่างๆ ทั่วโลก สาเหตุหลักในยุคแรกของการอพยพก็คือ การถูกรุกรานจากญี่ปุ่นตั้งแต่ช่วงตอนปลายของคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงตอนต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ดังที่ได้กล่าวแล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้ว่า เมื่อญี่ปุ่นได้รับชัยชนะจากการทำสงครามกับจีนในปี ค.ศ. 1894-1895 และขจัดอิทธิพลของจีนเหนือเกาหลีได้แล้ว ญี่ปุ่นก็รุกคืบเข้าไปบนคาบสมุทรเกาหลี แต่เมื่อได้รับการขัดขวางจากรัสเซียที่มีความประสงค์เดียวกัน ญี่ปุ่นก็ทำสงครามและสามารถเอาชนะรัสเซียในปี ค.ศ. 1905 จากนั้นญี่ปุ่นก็เป็นประเทศเดียวที่สามารถครอบงำเกาหลี ต่อมาในปี ค.ศ. 1910 ก็เข้าครอบครองเกาหลีเป็นอาณานิคมด้วยการใช้มาตรการที่เข้มงวดในการปกครอง

การรุกรานของญี่ปุ่น ทำให้คนเกาหลีนับล้านหนีความโหดเหี้ยมทารุณของผู้ปกครองชาวอาทิตย์อุทัย จึงพากันอพยพหนีตายไปยังประเทศต่างๆ เช่น บางส่วนหนีไปอาศัยอยู่ใน

สหรัฐอเมริกา ในขณะที่คนบางส่วนหนีเข้าไปอาศัยอยู่ในจีนแถบแมนจูเรีย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มณฑลเหอหนาน จี๋หลิน เหนิงเจียง) ในเอเชียกลางและในรัสเซีย ต่อมา ญี่ปุ่น ได้กวาดต้อนแรงงานชาวเกาหลีให้เข้าไปทำงานในญี่ปุ่น ทำให้คนเกาหลีหลายแสนคนถูกบังคับให้เดินทางออกจากบ้านไปอาศัยอยู่ในประเทศเจ้าอาณานิคม อย่างไรก็ตาม ภายหลังที่ญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่สอง มีชาวเกาหลีบางส่วนเท่านั้นที่เดินทางกลับบ้านเกิด ในขณะที่บางส่วนได้ตั้งหลักปักฐานอาศัยอยู่ในดินแดนอาณัติอยู่ทั่วมั่วว่าจะไม่ได้รับสัญชาติญี่ปุ่นก็ตาม

ในช่วงก่อนและหลังสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1953) มีผู้คนจำนวนมากทยอยอพยพออกจากคาบสมุทรเกาหลีไปแสวงหาดินแดนที่สงบกว่าเป็นที่พำนัก และตลอดช่วงการปกครองแบบเผด็จการทหารในทศวรรษที่ 60-80 คนเกาหลีนับหมื่นต่อปีเดินทางออกนอกประเทศไปสร้างที่อยู่ใหม่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยให้เหตุผลว่า ไม่อาจทนกับการกดขี่ข่มเหงจากรัฐบาลได้ ปัจจุบัน มีคนเกาหลีราว 10 ล้านคนที่ใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศและกลายเป็นพลเมืองของประเทศนั้นๆ ไป

ตารางที่ 3

จำนวนคนเกาหลีที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ

ประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
จีน	2,336,771	34.25
สหรัฐฯ	2,102,283	30.81
ญี่ปุ่น	912,770	13.38
แคนาดา	223,322	3.27
รัสเซีย	222,027	3.25
อุเบกิสถาน	125,669	1.84
ฟิลิปปินส์	115,400	1.64
คาซัคสถาน	103,952	1.52
เวียดนาม	84,566	1.24
บราซิล	48,419	.71
อังกฤษ	45,295	.66
อินโดนีเซีย	31,760	.47

เยอรมัน	31,248	.46
นิวซีแลนด์	30,792	.45
อาร์เจนตินา	22,024	.32
ไทย	20,200	.30

และในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งมีจำนวนลดหลั่นกันลงมา

ที่มา : “Korean Diaspora,” [Wikipedia](#). Retrieved on June 6, 2013.

2. ภูมิศาสตร์ของเกาหลี

เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีขนาดเล็กมีอาณาบริเวณราว 99,000 ตารางกิโลเมตร (ไทยมีขนาด 520,000 ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดเพียง 1 ใน 5 ของไทยเท่านั้น) ลักษณะภูมิประเทศร้อยละ 70 เป็นป่าเขาสูงไม่สามารถทำการเพาะปลูกและเป็นที่อยู่อาศัยได้ ในขณะที่ประเทศนี้มีจำนวนประชากรมาก ทำให้ผู้คนอาศัยอยู่กันหนาแน่นบนพื้นที่ราบที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ในเมืองและที่ราบลุ่มตามไหล่เขาเท่านั้น ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่จึงมีสูงถึง 495 คนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร (เปรียบเทียบกับไทยเท่ากับ 125 คน และ โลก 43 คน จากสถิติในปี ค.ศ. 2011)

กรุงโซลมีประชากรกว่า 10 ล้านคน หรือ 1 ใน 4 ของคนทั้งประเทศ เราจึงพบเห็นผู้คนจำนวนมากมาอาศัยอยู่กันอย่างเบียดเสียดอัดแน่นทั่วทุกหนทุกแห่งในเมืองใหญ่แห่งนี้ ในขณะที่เมืองใหญ่ต่างๆ ก็มีคนอยู่เป็นจำนวนมากเช่นกัน คนเหล่านี้ทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการเป็นหลัก ส่วนชนบทมีประชากรเพียงร้อยละ 5 อาศัยอยู่และประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม รวมทั้งการประมง

จากข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ของเกาหลีนี้เองที่ทำให้เจ้าของประเทศไม่ประสงค์ที่จะต้อนรับคนต่างชาติเข้าไปอาศัยอยู่ร่วมด้วยนัก ลำพังแต่คนเกาหลีเองก็มีความลำบากยากยิ่งในการหาที่อยู่อาศัยอยู่แล้ว ผู้คนส่วนใหญ่ต้องอาศัยอยู่บนตึกสูง ซึ่งแบ่งออกเป็นห้องชุดมีเพียง 2-3 ห้อง (ห้องน้ำ ห้องนอน และห้องครัว) อนึ่ง การเป็นเจ้าของบ้านเป็นหลังที่มีบริเวณบ้านด้วยนั้นเป็นเพียงความฝันของคนรุ่นหนุ่มสาวที่ไม่อาจเป็นจริงได้ในสังคมเมืองใหญ่ ยกเว้นในชนบทที่ต้องอาศัยอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ซึ่งปลูกบ้านอยู่ติดกับไร่นาของตนเอง นอกจากนี้ การเป็นเจ้าของบ้านเรือนขนาดใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูงมากเพราะที่ดินมีราคาแพง และรัฐเรียกเก็บภาษีในอัตราสูง คนรุ่นพ่อ-แม่และปู่-ย่า ตา-ยายเท่านั้นที่สามารถซื้อไว้เมื่อครั้งที่ค่า

ครองชีพยังไม่สูงมากนัก หรือเป็นมรดกตกทอด แต่ก็ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันหลายครอบครัวตาม ประเพณีดั้งเดิม

ในอดีตยุคอาณาจักรโซซอน มีชาวจีนราว 5,000 คนเข้ามาอาศัยอยู่ในเกาหลี และมี ชาวต่างชาติไม่มากนักที่เข้ามาอาศัยอยู่ เช่น พ่อค้า นักสอนศาสนา ซึ่งต่างได้ทำคุณประโยชน์ แก่ประเทศในด้านการศึกษา การแพทย์ เป็นอาทิ ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เข้ามาอาศัยอยู่ ชั่วคราวมักจะกลับบ้านเกิดเมื่อภารกิจที่ต้องกระทำสำเร็จเสร็จสิ้นแล้ว ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ถาวร มักเป็นผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นประชากรเกาหลีจากผลงานที่ได้กระทำ ซึ่งรัฐบาลจะมอบให้ เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายเท่านั้น คนเหล่านี้มีจำนวนไม่มากนักและแทบไม่ส่งผลกระทบต่อ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

3. การพัฒนาเศรษฐกิจ

เมื่อเกาหลีเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ตอนต้นทศวรรษที่ 1960 ความเกี่ยวพัน กับต่างประเทศได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะรัฐบาลของประธานาธิบดีปาร์ค จุงฮีได้เน้น นโยบายการผลิตเพื่อส่งออกในปี ค.ศ. 1962 คนเกาหลีจึงต้องออกไปยังต่างประเทศเพื่อขาย สินค้าที่ผลิตขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ต้องแสวงหาวัตถุดิบเพื่อส่งป้อนโรงงานอุตสาหกรรมของ ตน ในยุคนั้น เป้าหมายของการส่งออกของสินค้าเกาหลีอยู่ที่ตลาดในประเทศในยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่น หรือตลาดของประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นหลัก

ในทศวรรษที่ 1990 ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างประสบกับวิกฤตทางเศรษฐกิจ มีอัตรา ความเจริญเติบโตต่ำ ทำให้สินค้าที่ส่งออกไม่สามารถขายได้ดีเช่นเดิม ในทางตรงกันข้าม ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศในกลุ่ม BRICS (บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และสหภาพแอฟริกาใต้) ได้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาและกลายเป็นตลาดที่รองรับสินค้า จากต่างประเทศมากขึ้น เกาหลีจึงหันมาทุ่มเทตลาดใหม่เหล่านี้อย่างจริงจัง ด้วยการเข้าไป ลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมและพัฒนาแหล่งวัตถุดิบ ตลอดจนเข้าไปตั้งบริษัทตัวแทนทาง การค้าในประเทศเหล่านี้เป็นจำนวนมาก

ในขณะที่บริษัทขนาดใหญ่หรือแชนโบล้อออกไปลงทุนยังต่างประเทศ บริษัทขนาด กลางและขนาดเล็กที่มีทุนไม่เพียงพอก็ขยายธุรกิจอุตสาหกรรมของตนในประเทศ อย่างไรก็ตาม พวกเขาต่างประสบกับปัญหาด้านแรงงาน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนเกาหลีต่างละเว้นงาน ประเภท 3 D (งานอันตราย งานสกปรก และงานยากลำบาก) อีกส่วนหนึ่งอัตราค่าจ้างแรงงาน ของเกาหลีก็เพิ่มสูงขึ้นมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำแรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

จากประเทศด้อยพัฒนาเข้ามาทดแทนแรงงานที่ขาดหายไป ดังนั้น คนงานนับล้านจากจีน (คนจีนที่เป็นลูกหลานของชาวเกาหลีอพยพ) จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจากเอเชียใต้จึงหลั่งไหลเข้าไปทำงานในเกาหลี ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

พนักงานชายที่ออกไปทำงานบริษัทสาขาในต่างประเทศได้แต่งงานกับหญิงสาวท้องถิ่นมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และต่างพากันสมรสและลูกกลับบ้านเกิดเมื่อภาระงานสิ้นสุดลง หนึ่ง การสมรสกับชาวต่างชาติได้เกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาชาวเกาหลีไปศึกษาภาษาและเรียนในสถาบันการศึกษาของประเทศอื่นเช่นกัน การแต่งงานในกรณีเหล่านี้แม้จะได้รับการคัดค้านจากพ่อแม่ชาวเกาหลี แต่เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นนอกประเทศและเกิดมีลูกหลานขึ้นแล้ว จึงจำเป็นต้องยอมรับสภาพดังกล่าวโดยปริยาย

ประการสุดท้าย การพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นกิจการสาขาอุตสาหกรรมและบริการเป็นหลักนั้น ทำให้ผู้คนต่างอพยพเข้าสู่เขตเมือง โดยเฉพาะหญิงสาวที่นิยมทำงานในเมือง และใช้ชีวิตที่สะดวกสบายมากกว่า ก่อให้เกิดปัญหาต่อเด็กหนุ่มลูกชานา และชาวประมงที่ไม่อาจหาคู่ได้ การนำเข้าเจ้าสาวจากประเทศกำลังพัฒนาจึงหลีกเลี่ยงไม่พ้น (ทั้งนี้รวมไปถึงผู้พิการ ไม่สมประกอบ และคนที่มีปัญหาไม่อาจหาคู่สมรสชาวเกาหลีได้) การแต่งงานดังนั้นก็มักเกิดขึ้นด้วยการจัดหาโดยบริษัทจัดหาคู่และนำไปสู่การเกิดปัญหาต่างๆ มากมายตามมา

4. สังคมคนสูงวัย

เกาหลีก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างรวดเร็ว โดยมีประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปี มีราวร้อยละ 11.4 ในปี ค.ศ. 2011 และกล่าวกันว่าในปี ค.ศ. 2050 เกาหลีจะกลายเป็นสังคมที่มีอัตราคนแก่มากที่สุดในโลก ในทางตรงกันข้าม อัตราเพิ่มขึ้นของประชากรมีเพียงร้อยละ 1.3 ต่อปี ทั้งนี้เพราะคนหนุ่มสาวบางส่วนไม่ประสงค์ที่จะแต่งงาน หรือแม้แต่งงานแล้วก็ไม่ยอมมีบุตร ซึ่งจะทำให้เกาหลีขาดแคลนแรงงานถึง 2.8 ล้านคนในปี ค.ศ. 2030 ⁽⁷⁾

จากคำอธิบายถึงบริบทของเกาหลีในประเด็นต่างๆ นับแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนั้น จะเห็นได้ว่า สังคมเกาหลีในอดีตมีการเกาะกลุ่มรวมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้กลายเป็นสังคมที่เป็นปึกแผ่น และให้แตกต่างจากสังคมอื่นที่ตั้งอยู่รอบข้าง ซึ่งต่างเป็นชาติมหาอำนาจที่คอยเอารัดเอาเปรียบและรุกรานเกาหลีอยู่เป็นนิจ ทำให้คนเกาหลีมีเลือดรักชาติสูง ร่วมกันต่อสู้กับต่างชาติ และปกป้องชาติของตนมิให้ถูกกลืน หรือสูญเสียเส้นผ่าพันธุ์ด้วยการยอมแต่งงานกับคนในสายเลือดอื่น ดังนั้น คนเกาหลีจึงมีความภาคภูมิใจใน “สายเลือดบริสุทธิ์” ของชนเผ่าพันธุ์ของตน

ต่อมาในยุคใหม่นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา สถานการณ์ของประเทศและของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และนำเกาหลีเข้ามาเกี่ยวข้องกับโลกภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ต้องลงทุนค้าขายกับต่างประเทศ อีกทั้งปัจจัยทางด้านการเปลี่ยนการนับถือศาสนาครั้งใหญ่ด้วยการหันไปนับถือคริสต์ศาสนาเป็นจำนวนมาก ในขณะที่คนที่อาศัยอยู่ในเมืองบางส่วนต่างละทิ้งไม่นับถือศาสนาหลักใดๆ ทำให้แนวคิดต่อสังคมแปรเปลี่ยนไปด้วย จึงมีการยอมรับกระทำตามกระแสนิยมของโลกไปบ้างแม้จะขัดกับแนวคิดตามประเพณีดั้งเดิมของตน เช่น การยอมรับอิทธิพลของวัตถุนิยมและเงินตรา มากขึ้น การอาศัยอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยว รวมทั้งลดความผูกพันกับบรรพบุรุษ ผู้อาวุโส และ บิดามารดาลง อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็ได้ทดแทนความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไปอย่างสิ้นเชิง คนเกาหลีก็ยังคงเป็นคนเกาหลีที่ยึดถือความเชื่อคล้ายคลึงกับคนในยุคก่อนอยู่ไม่น้อย

ปฏิกริยาและมาตรการรับมือกับการเป็นพหุสังคม

รัฐบาลและภาคเอกชนบางส่วนยอมรับว่า เกาหลีได้เข้าสู่การเป็นสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรมแล้ว โดยไม่ได้วิพากษ์วิจารณ์ถึงสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์นี้ขึ้นมากนัก แต่ได้พยายามเร่งรัดมาตรการที่จะนำผู้อพยพมาผสมผสานเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในขณะที่คนอีกหลายกลุ่มต่างแสดงความไม่พอใจในการหลั่งไหลของชาวต่างชาติที่เข้าไปอาศัยอยู่ในสังคมของตน จึงมีปฏิกริยาตอบโต้ด้วยการเข้าทำร้ายทางร่างกาย ใช้วาจาอันเกรี้ยวกราดข่มขู่และขับไล่ รวมทั้งแสดงออกทางแวตตาและสีหน้าที่ไม่เป็นมิตรต่อชนต่างชาติพันธุ์ ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างรายละเอียดดังนี้

1. องค์กรภาครัฐและเอกชน

รัฐบาลเกาหลีออกกฎหมายในปี ค.ศ. 2008 โดยเรียกครอบครัวที่มีคู่สมรสเป็นชาวต่างชาติว่า “ครอบครัวหลากหลายทางวัฒนธรรม” (multicultural family) ให้ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัวเหล่านี้ตามกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนครอบครัวหลากหลายทางวัฒนธรรม (The Multicultural Family Act) รัฐบาลได้ตั้งศูนย์ช่วยเหลือที่เรียกว่า Multicultural Family Support Center ซึ่งมีอยู่จำนวน 201 แห่งในการดูแลคู่สมรสชาวต่างชาติและลูกอย่างเป็นระบบ ในขณะที่ภาคเอกชนก็ได้ตั้งศูนย์ช่วยเหลือเช่นกัน ดังตัวอย่างเช่น Dongdaemungu Multicultural Family Support Center และ Seouldaemungu Multicultural Family Support Center ในกรุงโซล Bukgu Multicultural Family Support Center ที่เมืองกวาง

จุง A Village with no Borders ที่เมืองอันซาน เป็นต้น นอกจากนี้ มีหน่วยงานชื่อ Korean Institute for Gender Equality Promotion and Education ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ข้าราชการ และองค์กรการแต่งงานข้ามชาติให้เรียนรู้และปฏิบัติการงานสนับสนุน ครอบครัวหลากหลายทางวัฒนธรรม หน่วยงานดังกล่าวข้างต้นทำงานภายใต้ต้นนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้วัตถุประสงค์บรรลุผล⁽⁸⁾

อนึ่ง กระทรวงยุติธรรมได้ประกาศว่า ในปี ค.ศ. 2014 รัฐบาลเกาหลีจะกำหนดให้คู่สมรสชาวต่างชาติต้องสอบผ่านข้อสอบภาษาเกาหลีก่อนที่จะได้รับวีซ่าเข้าประเทศ นอกจากนี้ คู่สมรสที่เป็นชาวเกาหลีจะต้องมีรายได้ในระดับหนึ่งจึงจะอนุญาตให้แต่งงานกับชาวต่างชาติได้

ในกรณีการใช้ภาษาเกาหลีนั้น หากคู่สมรสไม่สามารถใช้ภาษาเกาหลีในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอในการสอบครั้งแรก จะสามารถยื่นขอวีซ่าได้อีกครั้งภายหลังเวลาผ่านไป 6 เดือน หากยังสอบไม่ผ่านเป็นครั้งที่สอง คู่สมรสคนนั้นจะต้องเข้าเรียนในสถาบันภาษาที่รัฐบาลจัดให้จนจบหลักสูตรในระหว่างที่พำนักอยู่ในประเทศเกาหลีจึงจะได้รับวีซ่าที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม หากคู่สมรสรายใดสอบผ่านประกาศนียบัตรภาษาเกาหลีขั้นต้นที่ชื่อว่า Test of Proficiency in Korean (TOPIK) จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องสอบสัมภาษณ์เพื่อขอทำวีซ่า

กระทรวงยุติธรรมได้เล็งเห็นว่า ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีข้อกำหนดความสามารถในการใช้ภาษาเกาหลี ทำให้คู่สมรสชาวต่างชาติประสบปัญหาในการใช้ชีวิตอยู่ในเกาหลีและก่อให้เกิดการล่มสลายของการสมรสขึ้น ในขณะที่ข้อกำหนดทางด้านการเงินจะยังผลมิให้นายหน้าหาคู่สมรสทำการหลอกลวงชาวต่างชาติให้แต่งงานกับคนเกาหลีได้อีก ทั้งนี้เพราะมักมีการหลอกลวงว่า ว่าที่คู่สมรสชาวเกาหลีมีฐานะดี ต้องการดูแล และสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่สุขสบายในเกาหลีนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การสมรสอับปางลง⁽⁹⁾

ผลลัพธ์ขององค์กรของรัฐและเอกชนที่ได้ดำเนินงานตามนโยบายการผสมผสานทางวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นนั้น ได้รับความสำเร็จในระดับสูงทีเดียว กล่าวคือ สมาชิกของครอบครัวหลากหลายทางวัฒนธรรมต่างได้ใช้ประโยชน์จากโครงการเรียนภาษาเกาหลี โดยมีการเข้าใช้บริการราว 1.65 ล้านคนจากศูนย์ 201 แห่งเมื่อปี ค.ศ. 2012 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2011 อนึ่ง จากโครงการต่างๆ ของศูนย์ที่มีอยู่นั้น โครงการการ

สอนภาษาเป็นโครงการที่มีผู้ใช้บริการถึงร้อยละ 46.7 โครงการหางานทำและเป็นตัวกลางหา
งานร้อยละ 30 และโครงการบริการการศึกษาในสาขาต่างๆ ร้อยละ 10.8

จากสถิติที่ผ่านมาศูนย์ Bukgu ที่เมืองกวางจูเป็นศูนย์ที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุดจำนวน
25,417 คนตามด้วย ศูนย์ Jeonju ในจังหวัดโชลลาเหนือจำนวน 22,204 คน ศูนย์ Chucheon
ในจังหวัดกังวอนจำนวน 22,010 คน และศูนย์ Iksan ในจังหวัดโชลลาเหนือจำนวน 21,993
คน

จากการสำรวจของ Korean Institute for a Healthy Family ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐบาล
พบว่า สมาชิกของครอบครัวหลากหลายทางวัฒนธรรมที่อพยพจากเวียดนามใช้บริการจำนวน
สูงสุดราวร้อยละ 39.1 และจากจีนร้อยละ 27.8⁽¹⁰⁾

2. “ชมรม” คนเกลียดชาวต่างชาติ

ในทางตรงกันข้าม คนเกาหลีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ชอบให้ชาวต่างชาติหลังไหลเข้าไป
ทำงาน (ทั้งถาวรและชั่วคราว) และอาศัยอยู่ในสังคมเกาหลี แต่ละคนก็มีเหตุผลของความ
เกลียดกลัวแตกต่างกันออกไป ดังเช่น พวกเขาอ้างว่า ในแง่ของภูมิศาสตร์ที่เป็นประเทศเล็ก
คับแคบ และมีงานทำอยู่อย่างจำกัด จึงกลัวว่าผู้อพยพจะเข้าไปแย่งที่อยู่กินและงานทำ เพราะ
ถ้าหากไม่มีชาวต่างชาติมารับจ้าง นายจ้างก็จะไม่มีทางเลือก จึงต้องให้เงินเดือนพวกเขาสูง
และลดการบีบบังคับในการทำงานลง หรือกรณีของการเช่าที่อยู่อาศัย ค่าเช่าจะไม่สูงมากนักหาก
ไม่มีความต้องการจากแรงงาน/คนต่างชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ในแง่ของความเชื่อเรื่องเอก
พันธ์นั้น คนเกาหลีที่สูงวัยและคนรุ่นหนุ่มสาวบางคนยังคงยึดมั่นในสายเลือดบริสุทธิ์ของ
เผ่าพันธุ์ของตน จึงไม่ประสงค์ที่จะเห็นชาวต่างชาติมากหน้าหลายตาเดินพ่นพ่านหรืออาศัยอยู่
ร่วมกับพวกเขา คนกลุ่มนี้จะปฏิเสธและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการแต่งงานข้ามเผ่าพันธุ์ รวมทั้ง
เกลียดกลัวว่าจะทำให้สายเลือดเกาหลีถูกผสมผสานกับสายเลือดอื่น ประการสุดท้ายในแง่ของ
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คนเกาหลีบางคนให้ความเห็นว่า สาเหตุที่เกิดคดี
อาชญากรรมขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำของชาวต่างชาติที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศ

อย่างไรก็ดี การต่อต้านผู้อพยพชาวต่างชาติไม่อาจกระทำได้โดยเปิดเผย และไม่อาจ
ตั้งเป็นกลุ่มหรือองค์การที่เป็นทางการได้ จึงขอเรียกคนกลุ่มนี้ว่าเป็น “ชมรม” ที่ไม่เป็น
ทางการที่แสดงพฤติกรรมต่อต้านชาวต่างชาติทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง โดยอาจจำแนกตาม
ระดับความรุนแรงดังนี้

ก. การทำร้ายทางร่างกาย ชาวแคนาดา (ผิวขาว) คนหนึ่งที่เข้ามาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมแห่งหนึ่งเล่าว่า วันหนึ่งเขาพาเพื่อนสาวชาวเกาหลีออกไปรับประทานอาหารที่ภัตตาคาร ในตอนขากลับขณะที่เดินออกมาจากซอย เพื่อนสาวก็ร้องขึ้นด้วยความตกใจและบอกว่า เธอถูกคนปาหินใส่และจับ เธอบอกว่าคงมีใครสักคนที่ปาหินเพื่อให้เธอเจ็บ นี่เป็นสถานการณ์ของการต่อต้านชาวต่างชาติที่เข้าไปทำ “พฤติกรรมไม่เหมาะสม” โดยมีคนเกาหลีสมยอม จึงสมควรจะได้รับโทษดังกล่าว อนึ่ง ชาวแคนาดาผู้นี้ยังเล่าถึงประสบการณ์ของเพื่อนๆ ของเขาว่า ถูกแย่งคู่เต้นรำสาวชาวเกาหลีจากชายชาวเกาหลีที่ไม่รู้จักบนฟลอร์เต้นรำด้วยการใช้กำลังผลักเขาออกไป⁽¹¹⁾

ในหลายกรณีที่ชาวต่างชาติถูกคนเกาหลีต้อยโดยไม่มีเหตุผล ยิ่งในโรงงานที่มีแรงงานต่างชาติทำงานอยู่ด้วย ก็จะถูกทำร้ายและถูกแกล้งด้วยกำลังเสมอ (physical abuse) แต่เนื่องจากตกอยู่ในสถานภาพที่ต่ำกว่าเพราะเป็นคนมาจากภายนอกของสังคมเกาหลี ผู้ถูกกระทำ (ส่วนใหญ่ที่มาจากประเทศที่ยากจน) มักจะเก็บเรื่องเงียบไว้แต่เพียงผู้เดียว หรือให้รับรู้เฉพาะเพื่อนร่วมชาติสองสามคนเท่านั้น อนึ่ง มีแรงงานสตรีถูกทำร้าย ถูกกลั่นแกล้ง และถูกข่มขืน ยิ่งเป็นแรงงานต่างชาติที่ผิดกฎหมายก็จะถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกทำร้ายทั้งทางด้านร่างกายและวาจาอยู่เป็นนิจ นายจ้างบางคนก็จะขายลูกจ้างหญิงสาวต่างชาติในรูปแบบของการค้ามนุษย์⁽¹²⁾ แต่ที่ไม่ค่อยตกเป็นข่าวในหน้าสื่อมวลชนมากนักเพราะคนเหล่านี้มีโอกาสข้อจำกัดในการใช้ภาษาและการเข้าถึงสื่อ (สื่อมวลชนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์) ได้น้อย จึงไม่แสดงตัวและความเจ็บปวดที่ได้รับสู่สาธารณชน ยกเว้นจะเป็นกรณีที่เกิดการบาดเจ็บถึงกับล้มตายที่สื่อมวลชนเข้าไปสอบสวน นำมาเขียนผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์

บันทึกของคนต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลีเป็นเวลานานๆ มักจะเขียนถึงบุคลิกภาพของคนเกาหลีว่า เป็นคนที่มีอารมณ์รุนแรง ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวที่ระเบิดออกมาในสถานการณ์ที่มีข้อขัดแย้งขึ้น ดังเช่น ข้อโต้แย้งเกิดขึ้นในระหว่างการร่วมดื่มสุราระหว่างเพื่อนฝูงหรือคนรู้จัก อาจจะพากันออกมานอกร้านแล้วชกต่อยกันปานประหนึ่งว่าเป็นศัตรูคู่แค้นกันมาช้านาน แต่ภายหลังจากการชกกันแล้ว ก็จะกอดคอกันกลับไปดื่มเหล้าต่อในร้านเดิม สถานการณ์ดังนี้เกิดขึ้นบ่อยๆ โดยคนเกาหลีมักถือว่าเป็นเรื่องปกติ ในทางตรงกันข้าม คนต่างชาติจะถือว่าเป็นเหตุการณ์รุนแรงที่มีการใช้กำลังในการตัดสินปัญหา ดังนั้น การเป็นคนเจ้าอารมณ์รุนแรงนี้เองที่ทำให้ชาวต่างชาติมักถูกทำร้ายเพราะความไม่พอใจที่พากันหลังไหลเข้าไปอาศัยอยู่ในสังคมเกาหลี หรือจากการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ขัดกับนิสัย

และขนบธรรมเนียมของเจ้าของประเทศ หรือเป็นเพียงเพราะความโกรธ เกลียด และกลัวชาวต่างชาติที่ฝังอยู่ในก้นบึ้งของหัวใจของคนเหล่านั้น

ข. การต่อต้านด้วยวาจา การวิพากษ์วิจารณ์ ตะโกนด่าว่าและขับไล่ชาวต่างชาติถือเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นปกติ โดยคนเกาหลีที่เกลียดชังคนแปลกหน้าจากแดนไกลจะใช้เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกไม่เป็นมิตร ส่วนในสถานที่ทำงานหรือโรงงานที่มีแรงงานต่างชาติทำงานร่วมกับคนเกาหลีจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และในครอบครัวที่มีคู่สมรสมาจากสังคมอื่นก็จะถูกดูค้ำและถูกดูถูกเหยียดหยามเสมอทั้งจากสมาชิกในครัวเรือนและจากคนภายนอก

มีกรณีของเด็กชายอายุ 9 ขวบที่มีแม่เป็นชาวแซมเบียกับพ่อชาวเกาหลีถูกรังเกียจเดียดฉันท์จากเพื่อนร่วมชั้นว่าเป็น “คนจน ชอบสร้างปัญหา และโง่” อีกทั้งเรียกเขาว่า “ไอ้หน้าลิง” ทั้งๆ ที่เขาพูดภาษาเกาหลีได้คล่องแคล่ว ทั้งนี้เนื่องจากสีผิวของเขาเป็นสีดำ⁽¹³⁾ ส่วนกรณีของอเล็ก ชายวัย 31 ปี ชาวเอธิโอเปีย ผู้ซึ่งได้รับสัญชาติเกาหลีแล้ว ถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าไปในบาร์แห่งหนึ่งที่กรุงโซล แม้ว่าเขาจะแสดงบัตรประจำตัวแก่พนักงาน แต่ก็ยังคงถูกห้ามเข้าเพราะเขาเป็นคนผิวดำโดยให้เหตุผลว่า “เราไม่ต้องการให้คนดำเข้า”⁽¹⁴⁾ นอกจากนี้ มีกรณีเด็กชั้นประถมที่พ่อเป็นคนเกาหลีเล่าว่า ไม่มีใครยอมเป็นเพื่อนกับเขาหลังจากที่รู้ว่าเขามีแม่เป็นคนญี่ปุ่น

เหตุการณ์ดังที่กล่าวข้างต้นเกิดขึ้นจนเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวันที่ชาวต่างชาติต้องทนต่อสภาพการดูถูกและการเสียดสีด้วยวาจา พวกเขาต้องอดกลั้นต่อคำพรูสวาทจากคนที่เกลียดชาวต่างชาติ ผู้สนใจสามารถอ่านข้อเขียนในเวปไซด์ เรื่อง “คนเกาหลีเกลียดชังชาวต่างชาติ” (Korean hate foreigners) ซึ่งมีผู้เล่าถึงเหตุการณ์ที่ถูกละเมิดทางด้านร่างกายและวาจา (physical and verbal abuses) มากมายหลากหลายกรณีที่แตกต่างกันวาระ

ค. เจ้าสาวหัวใจสลาย ดังสถิติที่แสดงถึงจำนวนคู่สมรสที่เป็นหญิงสาว ซึ่งส่วนใหญ่มาจากจีน (คนจีนที่มีเชื้อสายเกาหลี) และจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ นั้น เป็น

Golden Bridge ซีรีส์เกาหลี (เจ้าสาวนำเข้าจากเวียดนาม)

ความไม่คุ้นชินในชีวิตที่สุขสบายของหญิงสาวชาวต่างชาติที่อยากมาพำนักอาศัยในเกาหลีโดยผ่านการแต่งงาน อีกทั้งมีความต้องการ “เจ้าสาว” ของหนุ่มชาวเกาหลีที่ไม่อาจหาคู่จากประเทศเดียวกันได้จำนวนไม่น้อย ทั้งนี้เพราะหญิงสาวชาวเกาหลีต่างอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในเมือง พวกเขาไม่ประสงค์ที่จะอยู่ในชนบท เนื่องจากต้องทำงานหนักในไร่ นา อีกทั้งหนุ่มชาวเกาหลีไม่น่าดึงดูดใจหรือดูเซ็กซี่ นอกจากนี้ ชายเกาหลีที่ “ไม่ปกติ” ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งชายที่ถูกทอดทิ้งและชายสูงวัยก็ประสงค์ที่จะแต่งงานด้วยเช่นกัน ดังนั้น ความต้องการเจ้าสาวจากต่างแดนจึงนำไปสู่ “ธุรกิจการหาภรรยา” โดยนายหน้าที่จะไปเลือกเฟ้นหญิงสาวชาวจีน เวียดนาม กัมพูชา เป็นอาทิ ด้วยการให้คำมั่นสัญญาว่าจะหา “ว่าที่สามี” ที่ดีในดินแดนสวรรค์ของเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือแห่งนี้⁽¹⁵⁾

แต่เมื่อเจ้าสาวเดินทางไปถึง กลับพบว่า ชีวิตมิได้รื่นรมย์ดังเช่นละครโทรทัศน์ที่ได้ดูมาก่อน เพราะชีวิตชาวเกาหลีมีความยากลำบาก และมีสถานภาพทางสังคมที่ด้อยต่ำ ในขณะที่บางคนก็พบกับคู่สมรสที่ “ไม่สมประกอบ” หรือ “มีปัญหาทางด้านประสาท” ชอบทำร้ายคู่สมรส หรือไม่เจ้าสาวบางคนก็ตกอยู่ในสภาพระหกรทางวัฒนธรรม (culture shock) ไม่อาจปรับตัวได้ จึงทำร้ายตนเองหรือไม่ก็เสียดิไป หรือไม่ก็ถูกทำร้าย ดังเช่น มีหญิงชาวเวียดนามเข้าไปแต่งงานกับคนเกาหลี และถูกฆ่าตายโดยสามีของเธอภายหลังที่อยู่ด้วยกันเพียงไม่ถึงอาทิตย์ ซึ่งเป็นข่าวครึกโครมในสื่อมวลชนทั้งของเกาหลีและเวียดนาม⁽¹⁶⁾

ในบางกรณี เช่น ประเทศกัมพูชา ทางเกาหลีได้สั่งห้ามมิให้หญิงสาวแต่งงานกับหนุ่มเกาหลีเพราะนายหน้าได้ประมุขการแต่งงานระหว่างชายเกาหลีกับหญิงสาวจำนวนหลายราย

โดยจะเลือกหญิงสาวที่ให้เงินค่านายหน้าสูงกว่ารายอื่น (ทั้งๆ ที่ได้รับค่านายหน้าจากฝ่ายชายแล้ว) ทางการกัมพูชาจึงเห็นว่า เป็นการกระทำที่ทำให้พลเมืองของประเทศตนสูญเสียศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดทั้งกฎหมายและกฏศีลธรรม⁽¹⁷⁾

กรณีของหญิงชาวเนปาลวัย 22 ปี ชื่อ Sabina Gurung สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ใหญ่ยิ่งภายหลังที่หนีจากสามีชาวเกาหลีที่อยู่กินกันมาเพียง 9 เดือน เธอเล่าว่า เธอพบและแต่งงานกับชายหนุ่มชาวเกาหลีโดยผ่านนายหน้าจัดหาคู่ ที่อ้างว่า หนุ่มเกาหลีวัย 32 ปีคนนี้น้ำตาดี ไม่ดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ มีงานเป็นช่างซ่อมรถยนต์รายได้ดี หากแต่งงานแล้ว เธอจะได้รถยนต์ ขับ มีบ้าน และเงินทองใช้จ่ายอย่างสบาย ดังเช่นที่เห็นในภาพยนตร์เกาหลีที่มาฉายในเนปาล นั่นแหละ ซึ่งเธอชื่นชมมาตั้งแต่เยาว์วัย เธอจึงตัดสินใจแต่งงานหลังจากที่ได้พบเจอชายหนุ่มสามวัน และเดินทางมายังเกาหลี (ในปี ค.ศ. 2011) โดยอาศัยอยู่ร่วมกับแม่ของสามี นับแต่นั้นมาความฝันของเธอก็ดับสลายเพราะเธอถูกสามีทำร้ายเมื่อเขาเมาสุรา และบังคับให้เธอร่วมเพศด้วยท่าพิสดารตามที่เขาดูจากวีดิโอลามก ส่วนแม่สามีก็ให้เธอทำงานบ้านเยี่ยงคนรับใช้ รวมทั้งต้องทำความสะอาดห้องนอน 4 ห้องในบ้านทุกวัน เมื่อเธอทนไม่ไหวก็หนีออกจากบ้านพร้อมกับลูกชายวัย 10 เดือน โดยไม่มีทั้งบัตรประชาชนและหนังสือเดินทางไปอาศัยอยู่ที่เมืองเคอู และปัจจุบันย้ายมาอยู่ที่เมืองโอซานกับเพื่อนชาวเนปาลด้วยกัน ผู้ซึ่งก็หย่ากับสามี และมีลูก 2 คน และต้องทำงานตามบาร์เพื่อหาเงินเลี้ยงลูกและส่งเงินกลับบ้าน

เธอปฏิเสธที่จะกลับไปอยู่ร่วมกับสามีผู้ซึ่งต้องการให้เธอมอบลูกให้แก่เขาและให้เธอกลับไปเนปาล เธออธิบายว่า เป็นสิ่งที่น่าละอายที่จะกลับบ้านเกิดพร้อมกับลูกเนื่องจากผู้คนจะคิดว่าเธอเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ต่อครอบครัว จึงถูกทอดทิ้ง อีกทั้งแม่ของเธอก็บอกว่า ไม่ควรจะกลับบ้านและได้ส่งเงินมาให้เธอใช้จ่ายบ้างเล็กน้อย สุดท้ายเมื่อถูกถามว่า เธอมีแผนการจะทำอย่างไรต่อไป เธอตอบว่า “ไม่รู้ คิดไม่ออก”⁽¹⁸⁾

ภรรยาชาวต่างชาติ ชื่อ Jasmine Lee จากประเทศฟิลิปปินส์และได้รับสัญชาติเกาหลีเมื่อปี ค.ศ. 1998 ภายหลังที่แต่งงานกับชายหนุ่มชาวเมืองโซม เธอได้รับเลือกเป็นสมาชิกรัฐสภาเป็นคนแรกในนามพรรครัฐบาล (Saenuri Party) ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 12 เมษายน ค.ศ. 2012 ด้วยวัย 35 ปี เธอได้รับเสียงสนับสนุนจากคู่สมรสในครอบครัวพหุวัฒนธรรมและผู้ที่มีใจชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลี อย่างไรก็ตาม ชัยชนะของเธอได้ถูกโจมตีจากคนเกาหลีทั้งในอินเทอร์เน็ตและทวิตเตอร์มากมายว่า ทำไมหญิงชาวต่างชาติจึงสามารถเข้าไปทำงานเป็นผู้แทนในรัฐสภาได้ ลักษณะดังนี้อาจจะกลายเป็นแรงผลักดันให้ชาวต่างชาติคนอื่นๆ มุ่งหวังที่จะเข้าไปทำให้เกาหลีกลายเป็นสวรรค์แก่คนที่ไม่ใช่ชาวเกาหลี

เข้ามาอาศัยและมีสิทธิ์มีเสียงในสังคมของพวกเขามากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่ารายได้และผลประโยชน์ที่ Jasmine Lee จะได้รับคือ เงินเดือน 600 ล้านบาท (เท่ากับ 511,600 เหรียญสหรัฐ) ตลอดเวลาสี่ปีที่เธอดำรงตำแหน่ง และต้องจ่ายค่าจ้างเจ้าหน้าที่ 7 คนที่ทำงานสนับสนุน รวมทั้งคนขับรถของเธอ ซึ่งผลประโยชน์ของเธอทั้งหมดมาจากเงินภาษีอากรของชาวเกาหลี⁽¹⁹⁾

ปัจจุบัน มีคดีการฟ้องหย่าระหว่างภรรยาชาวต่างชาติกับชายเกาหลีจำนวนมาก⁽²⁰⁾ อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงต่างชาติบางคนก็โชคดีและรับสภาพได้ จึงมีชีวิตอยู่ในเกาหลีอย่างเป็นปกติสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแต่งงานกับชนชั้นกลางที่อาศัยอยู่ในเมือง และมีผู้หญิงต่างชาติที่แต่งงานกับชายชาวเกาหลีได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาจังหวัดของจังหวัดเคียงกีชื่อว่า Lee Ra วัย 33 ปี ผู้ซึ่งเป็นชาวมองโกเลียที่แต่งงานกับชาวเกาหลีเมื่อปี ค.ศ. 2003 เธอกล่าวว่า ที่เธอได้รับเลือกเป็นเพราะมีชาวต่างชาติที่อพยพเข้ามาแต่งงานอาศัยอยู่ในเมืองอานซาน ชูวอน และบุนชอนของจังหวัดนี้เป็นจำนวนราว 32,578 คน เธอจึงได้รับเสียงสนับสนุนจากคนที่มีสถานภาพเดียวกันให้ทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงในสภาจังหวัดดังกล่าว⁽²¹⁾

จะเห็นได้ว่า การเป็นชาวต่างชาติในเกาหลีจะพบทั้งความสุขและความทุกข์ปะปนกันไป คนจำนวนหนึ่งที่โชคดีและมีความรู้ความสามารถ ก็จะปรับตัวเข้ากับสังคมนี้ได้ดีและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ในขณะที่บางกลุ่ม ไม่โชคดีเหมือนกับคนกลุ่มแรก ก็จะพบแต่ความขมขื่นและทุกข์ระทมในดินแดนสงบยามเช้า (Land of the Morning Calm) อย่างไรก็ตาม คนเกาหลีทั่วไปในปัจจุบัน (ค.ศ. 2013) เริ่มมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อชาวต่างชาติ โดยจะกล่าวว่า “มีคนหน้าตา สีผิว และภาษาพูด ที่แตกต่างจากพวกเราหนาตามากขึ้น” จึงเกิดการต่อต้านด้วยการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ด่าว่า ดูถูก เย้ยหยัน และข่มขู่ต่างๆ นานา⁽²²⁾

กล่าวโดยสรุป การต่อต้านชาวต่างชาติแสดงออกในรูปแบบที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากการหลั่งไหลของ “คนแปลกหน้า” เข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศเกาหลีมีจำนวนมากเกินกว่าหนึ่งล้านคน และบางรายได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาเขต และสมาชิกรัฐสภา ในขณะที่คนส่วนใหญ่เข้ามาทำงานหรือแต่งงานกับคนเกาหลีเพราะเงิน หรืออาจเรียกว่าเป็น “ผู้อพยพด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ” จึงถูกกีดกัน แบ่งแยก และแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อหวังผลในการขับไล่คนเหล่านี้ออกไป

สังคมเกาหลีเป็นสังคมที่แบ่งแยกตามความสูงต่ำ (hierarchical society) ที่จำแนกคนออกตามฐานะของภาพพจน์ของประเทศต้นกำเนิดของผู้อพยพ หากผู้นั้นมาจากประเทศร่ำรวย เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป แม้จะไม่ค่อยมีฐานะดินนาก็จะได้รับการยอมรับมากกว่า

คนที่มาจากประเทศที่ ยากจนกว่าเกาหลี เช่น จากจีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไทย บังคลาเทศ เนปาล และยังเป็นคนผิวสีดำ ก็ยิ่งจะไม่ยอมรับ แม้ว่าบางครั้งคนจากประเทศเหล่านี้จะมีฐานะ ดีมีเงินมีทองมากมายมาก่อนก็ตาม ทั้งนี้เพราะคนเกาหลีถือว่า เป็นคนมาจากดินแดนที่ยากจน ไร้ความเจริญ และไม่มีงานทำในประเทศของตนจึงต้องเข้ามาหาเงินเพื่อเลี้ยงครอบครัวใน ประเทศของพวกเขา อนึ่ง มีสถิติระบุว่า คนเกาหลีราวร้อยละ 40 ไม่เคยติดต่อดีสารกับ ชาวต่างชาติเลย พวกเขาเหล่านี้อาจเป็นกลุ่มคนที่ไม่ชอบให้สังคมเกาหลีหลายเป็นสังคม หลากหลายทางวัฒนธรรมก็เป็นได้

กลุ่มรักความเป็นธรรม/รักเพื่อนมนุษย์

การต่อต้านชาวต่างชาติด้วยการ วาจา และใจที่กระทำกัน โดยเปิดเผยดังเช่นกรณีที่ได้ นำเสนอไปแล้วข้างต้นนั้น ไซ้ว่าจะได้การยอมรับจากคนเกาหลีทั่วไปในทุกกรณี ทั้งนี้มีผู้คน เมืองโสมจำนวนไม่น้อยที่ตื่นตระหนกต่อการกระทำที่ไร้มารยาท และนำความเสื่อมเสียมาสู่ ภาพลักษณ์ของประเทศเช่นกัน อนึ่ง คนกลุ่มนี้มีประสบการณ์ที่ความเกี่ยวข้อง หรือได้พบปะ หรือเปิดใจกับคนต่างชาติมาก่อน จึงแสดงออกถึงความไม่พอใจที่เพื่อนร่วมชาติแสดงอาการ ที่ไม่เหมาะสม และไร้มารยาทสากลต่อคนอื่น ดังเช่น เด็กหนุ่มชื่อ ยัง ชางโยลได้ระบาย ความรู้สึกของเขาว่า..

เมื่อผมได้ข่าวที่ อาจารย์ชาวอินเดียกับเพื่อนหญิงชาวเกาหลีถูกชาวตะ โคนด่าด้วย ถ้อยคำหยาบคายและถูกรุหยาบในขณะที่ยืน โดยสารรถประจำทางนั้น ผมรู้สึก ตระหนกตกใจมากในเหตุการณ์เช่นนั้น และเมื่อสืบค้นหาข่าวประเภทเดียวกันก็ พบว่า นั่นมิได้เกิดขึ้นเป็นเพียงกรณีเดียวในสังคมของเรา ทำให้ผมคิดว่า เรื่องนี้คง มิใช่เป็นเรื่องของคนอื่นที่ไม่เกี่ยวกับตัวผมอีกต่อไป เพราะผมเองก็มีน้ำสะ ไล้ที่มาจาก ประเทศไทยเช่นกัน มันทำให้ผมวิตกและกังวลใจอีกทั้งได้ใคร่ครวญว่า มันเกิดขึ้นได้ อย่างไร ทำไมถึงเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นในสังคมของเรา และ เราจะยุติมันได้อย่างไร เรา และรัฐบาลควรจะทำอย่างไรต่อในเรื่องประเภทนี้⁽²³⁾

ในกรณีของอาจารย์ชาวอินเดียนั้นเกิดขึ้นเมื่อชาวอินเดียชื่อ Bonojit Hussian ถูก ตะโคนด่าว่าในรถประจำทางว่า “เหม็น” “สกปรก” เมื่อปี ค.ศ. 2009 เขาได้ฟ้องต่อทางการ เกาหลีว่า เขาถูกกีดกันและแบ่งแยกอันเป็นผลมาจากการเหยียดผิว/เชื้อชาติ แต่คดีของเขาไม่

ค่อยคืบหน้า ต่อมาแม้จะมีการร่างกฎหมายเพื่อเอาผิดกับผู้กระทำผิด แต่กฎหมายนั้นยังไม่ผ่านการรับรองของรัฐสภา⁽²⁴⁾

ความเกลียดกลัวชาวต่างชาติในสังคมอื่น

ก. ญี่ปุ่น เกาหลีมิได้เป็นเพียงประเทศเดียวที่ไม่ชอบชาวต่างชาติที่เข้าไปอาศัยอยู่ในสังคมของตน มีประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งญี่ปุ่นที่ไม่พอใจหรือยินยอมให้มีการผสมสายเลือด และกีดกันชนต่างวัฒนธรรมเข้าไปอาศัยอยู่ร่วมในดินแดนอาทิตย์อุทัย บางครั้งอาจกล่าวได้ว่า มีระดับของอคติต่อชนชาติอื่นมากกว่าเกาหลีเสียอีก

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เป็นเกาะแก่ง ตั้งอยู่ห่างจากแผ่นดินใหญ่ จึงเป็นที่อยู่อาศัยของคนกลุ่มหนึ่ง (แม้ในสมัยโบราณที่พวกเขาอพยพมาจากหลากหลายแหล่งก็ตาม) ที่ตกผลึกอันเป็นผลมาจากการผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกัน อีกทั้งในยุคโตกุกาว่า ได้มีนโยบายปิดประเทศแยกตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวกว่า 250 ปี ทำให้ชาวญี่ปุ่นตระหนักถึงความเป็นเอกพันธ์ หรือสายเลือดบริสุทธิ์ของตนเองอย่างขึงขัง หรืออาจมากกว่าชาติใดในโลก อนึ่ง เนื่องจากเป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก และเนื้อที่กว่าร้อยละ 76 เป็นภูเขาสูง ไม่อาจอยู่อาศัยได้ รวมทั้งมีจำนวนประชากรมากอยู่ในประเทศแล้ว จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่เกิดเป็นวัฒนธรรมและแสดงพฤติกรรมที่เกลียดกลัวชาวต่างชาติอย่างเห็นได้ชัด

“คนต่างด้าว” (gaijin) เป็นคำเรียกคนที่ไม่ใช่สายเลือดญี่ปุ่น (non-Japanese) เพื่อแยกคนเหล่านี้ออกจากสังคมญี่ปุ่น ในอดีตเพื่อแยกคนที่มาจากประเทศอาณานิคมของตน (คนเกาหลี คนจีน) ที่ถูกกวาดต้อนมาอาศัยอยู่ในญี่ปุ่น ต่อมาได้ขยายวงออกไปครอบคลุมประชากรของชาติอื่นๆ ทั้งหมดด้วย “คนต่างด้าว” ในญี่ปุ่นจะไม่มีสายใยความสัมพันธ์ใดๆ ไม่ว่าจะเป็นสายเลือด และความเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม (เพื่อนนักเรียนเก่า เพื่อนบ้าน ญาติมิตร ฯลฯ) จนมีคำกล่าวว่า คนต่างด้าวไม่มีพื้นที่ทางสังคมใดๆ ในประเทศญี่ปุ่น (There is no social space for foreigners) ดังนั้น คนเกาหลีนับล้านและชนต่างชาติจึงมีสถานภาพเป็นเพียงประชากรชั้นสอง – สามในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น

การแสดงความรังเกียจทุกรูปแบบ เช่น การห้ามใช้บริการร้านอาหาร บาร์ บ้านเช่า ตลอดจนในโรงเรียน เกิดขึ้นทั่วไป โดยบางแห่งมีการติดป้าย “no gaijin” หรือ “Japanese Only” ไว้หน้าร้าน นอกจากนี้ มีการแสดงออกทางพฤติกรรมการกีดกันอย่างเด่นชัด ดังเช่นเมื่อชาวต่างชาติไปขอเช่าอพาร์ทเมนต์เพื่ออยู่อาศัย เจ้าของหรือพนักงานจะบอกว่า ไม่มีห้องว่าง ต่อมาเมื่อชาวญี่ปุ่นมาขอเช่าห้องพัก กลับบอกว่ามีห้องให้เช่า เหตุการณ์ดังนี้เกิดขึ้นทั่วไปทั้งในอดีตและปัจจุบัน

การแสดงออกถึงความรังเกียจอาจมีระดับต่างกัน คนผิวขาวที่มาจากประเทศอังกฤษ เยอรมัน และสหรัฐฯ จะได้รับการยอมรับมากกว่าคนของประเทศที่เคยเป็นอาณานิคม หรือจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งคนไทย จากเอเชียใต้และแอฟริกาตามลำดับ⁽²⁵⁾

ข. ยุโรป ชาวยุโรปเป็นคนผิวขาวที่หยิ่งทะนงว่าเป็นเชื้อชาติที่เก่ง มีเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ และสามารถสร้างชาติให้เจริญรุ่งเรืองเหนือคนผิวสีอื่น เมื่อชาวยุโรปอพยพไปอาศัยอยู่ในทวีปอเมริกาและออสเตรเลีย ก็นำแนวคิดเรื่องความยิ่งใหญ่ของคนผิวขาว (White Supremacy) ไปด้วย

ในอดีต คนผิวขาวจะมองชนเชื้อชาติอื่นเสมือนหนึ่งไม่ใช่มนุษย์เช่นเดียวกับพวกตน จึงกวาดต้อนนำไปเป็นทาส ถูกเหยียดหยามและรังเกียจ รวมทั้งแบ่งแยกเสมือนเป็นสัตว์ต่างสายพันธุ์ (species) ต่อมา เมื่อคนผิวเหลืองเดินทางและอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในดินแดนของโลกตะวันตก คนผิวขาวต่างตื่นตระหนกและตราว่าเป็น “ภัยเหลือง” (Yellow peril หรือ Yellow terror หรือ Yellow danger)

ตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนานของมนุษยชาติ การเหยียดสีผิวหรืออคติทางเชื้อชาติ (Racism) ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างชนผิวขาวกับชนผิวดำและชนผิวเหลือง ก่อให้เกิดการเข่นฆ่าและทำสงครามระหว่างเชื้อชาติอยู่เป็นนิจ และก่อให้เกิดหายนะที่ชีวิตคนมากมาย ถูกสังเวทเพราะความแตกต่างและการเหยียดสีผิวนั่นเอง

3. เอเชียตะวันออกเฉียง ในกรณีของเกาหลีและญี่ปุ่น สถานการณ์เกิดขึ้นเป็น 2 แบบ กล่าวคือ มีทั้งการเหยียดสีผิวและความเกลียดชังชาวต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นคนต่างสีผิวหรือมีสีผิวเดียวกัน แต่แตกต่างกันด้านเชื้อชาติหรือสายเลือด และความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความเกลียดกลัวคนต่างชาติ (Xenophobia) ที่จะเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมและ/หรือเข้าผสมผสานสายเลือดด้วยการแต่งงานข้ามเผ่าพันธุ์ อันจักทำให้สายเลือดปนเปื้อน นำไปสู่สภาพที่เปลี่ยนไปจากที่เคยเป็นอยู่ ดังที่กล่าวอย่างละเอียดแล้วในตอนต้น

สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

เราอาจคาดการณ์ได้ว่าอคติต่อชนชาติอื่นและความเกลียดกลัวคนต่างชาติจะเพิ่มระดับสูงขึ้นในปัจจุบันและในอนาคตหากจำนวนผู้อพยพหลังไหลเข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม นักท่องเที่ยวและนักเรียนนักศึกษาอาจไม่ได้รับผลกระทบ หรือถึงแม้จะได้รับบ้าง แต่ก็น้อยมากจนแทบไม่รู้สึกรังเกียจ ทั้งนี้เพราะ “เจ้าของบ้าน” รับรู้ว่าคุณกลุ่มนี้จะเข้ามาพักอาศัยอยู่ชั่วคราวเพียงไม่กี่วันและจะออกจาก

เกาหลีไปเมื่อภารกิจ/ธุรกิจเสร็จสิ้นลง อีกทั้งคนกลุ่มนี้นำผลประโยชน์มาตามคำเรียกร้องของ
รัฐบาลและมวลชนทั่วประเทศ

ผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ได้แก่ คู่สมรสและลูกที่เกิดจากชาวต่างชาติ ผู้ที่เข้ามา
ทำงานที่ใช้ความรู้และทักษะระดับกลางและต่ำ ตลอดจนคนงานกรรมกร ซึ่งคนกลุ่มหลังสุด
นี้แม้จะเป็นที่ต้องการ แต่ก็จะถูกรังเกียจเคียดจัญท์ว่าเป็นคนชั้นต่ำ ไร้มารยาทและไม่รู้
ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม อีกทั้งเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับคนกลุ่มอื่น
การที่พวกเขาเข้ามาหางานทำด้วยการรับค่าจ้างแรงงานเพียงน้อยนิด และเคลื่อนไหวอยู่ใน
บริเวณชุมชนแออัด จึงถูกตราหน้าว่า ทำให้สังคมเกาหลีต่างพร้อย เพราะเมื่อเดินทางไปทางไหนก็
จะพานพบกับความหลากหลายทางภาษาพูด วัฒนธรรม สีผิว หน้าตา ฯลฯ อีกทั้งเป็นต้นเหตุ
ของคดีอาชญากรรม (ทั้งๆ ที่ตามสถิติ คดีที่เกิดจากชาวต่างชาติมีอัตราต่ำกว่าคดีที่เกิดจากคน
เกาหลีเอง) และในที่สุดอาจนำไปสู่การแตกแยกทางสังคม และการต่อสู้หรือสงครามระหว่าง
เชื้อชาติในเกาหลีได้ ความกลัวเหล่านี้ จะปรากฏในรูปของปัญหาการกระทบกระทั่ง และการ
ปะทะกันด้วยวาจาและกำลังอย่างต่อเนื่องจนกว่าชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่จะมีจำนวนน้อยลง

ปรากฏการณ์ของการมีอคติและความเกลียดกลัวชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ผู้
อพยพเชิงเศรษฐกิจ” มีปรากฏขึ้นทั่วไปในโลกในยุคปัจจุบันและอนาคต แม้ว่าความรุนแรง
ของปัญหาดังกล่าวในประเทศตะวันตกจะลดลงอันเป็นผลมาจากกฎหมายคุ้มครองคนต่าง
ด้าวมิให้ถูกดูถูกเหยียดหยามและขับไล่ออกจากบ้านในอดีตรวมถึงสิ่งที่ทำให้สถานการณ์ในประเทศ
เหล่านั้นจะทุเลาเบาบางลงไปบ้าง แต่ก็เชื่อว่าพฤติกรรมและทัศนคติดังกล่าวจะถูกขจัด
ออกไปจนหมดสิ้น เราจะพบเห็นกันอยู่เนืองนิจ ทั้งที่ลับและที่แจ้งที่คนต่างชาติได้รับการ
ปฏิบัติด้วยอคติที่มีอยู่ในใจ

ในสังคมไทยก็เช่นกัน อคติและความเกลียดกลัวชาวต่างชาติ ดังเช่น แรงงานจาก
ประเทศเพื่อนบ้านที่หลังไหลเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศก็มีอยู่ไม่น้อย แม้จะไม่ขับ
ไล่ให้ออกไปดังเช่นกรณีของเกาหลีและญี่ปุ่น ทั้งๆ ที่เราต่างยอมรับการเป็นสังคมหลากหลาย
ทางวัฒนธรรมอยู่แล้ว ในทางตรงกันข้ามเรากลับยอมรับ “เขยฝรั่ง” “คนแก่ญี่ปุ่น” ให้เข้ามา
อาศัยอยู่ในสังคมของเราโดยมีความรังเกียจน้อยมาก ในขณะที่เดียวกัน ให้การต้อนรับและ
สนับสนุนส่งเสริมให้คนเหล่านี้เข้ามาอาศัยอยู่ในสังคมไทยจำนวนไม่จำกัด แต่ในทางกลับกัน
หากคนไทยไปอาศัยอยู่ในเกาหลี ญี่ปุ่น และยุโรป- อเมริกา จะตกเป็นเหยื่อของพฤติกรรมการ
ดูถูกเหยียดหยาม และถูกขับไล่ให้กลับไปอยู่ที่มาตุภูมิของตนเอง

ความส่งท้าย

อคติและความเกลียดกลัวคนต่างชาติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในทุกสังคมและเราคงต้องเผชิญกับปรากฏการณ์ดังนี้ไปตลอดชีวิต แต่เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน และเกี่ยวพันกันหลายปัจจัย ทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังเมื่อต้องการพูดถึง หรือ วิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นนี้ เพราะความลุ่มลึกของปัญหาอาจกระทบกระเทือนต่อความรู้สึก และอารมณ์ของคนบางคนบางกลุ่ม อีกทั้งอาจนำไปสู่การฟ้องร้องตามกฎหมายหากไปกล่าวหาผู้ใดว่ามีลักษณะเป็นเช่นนั้น โดยมีหลักฐานไม่ชัดเจน

การนำเสนอกรณีของเกาหลีเป็นเพียงเพื่อต้องการชี้ให้เห็นถึงบริบทของประเทศนี้ที่ ต้องการขจัดการหลั่งไหลของชาวต่างชาติเข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศที่มีขนาดเล็กและมีความเชื่อในเรื่องความบริสุทธิ์แห่งสายเลือดของเผ่าพันธุ์ของตน และปกป้องการกลืนกลายเป็นชนชาติอื่น ในขณะเดียวกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเกาหลีอาจเตือนสติคนไทยถึงความรักชาติรักแผ่นดิน และร่วมสมัครสมานสามัคคีสร้างชาติไทยให้มีสันติสุขและความเจริญรุ่งเรือง จะทำให้เราอยากอยู่อาศัยในสังคมของเราอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีและมีสิทธิของการเป็นพลเมืองของชาติอย่างเต็มที่ ซึ่งเราคงหาที่ใดในโลกไม่ได้อีกแล้ว เพราะทุกประเทศย่อมปกป้องมิให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศของตนตกเป็นที่อยู่อาศัยของคนชนชาติอื่น

เชิงอรรถ

- 1) สนธิสัญญาเวสต์ฟาเลีย (Peace of Westphalia) เป็นสนธิสัญญาที่ยุติสงคราม 80 ปี ระหว่างสเปนกับฮอลันดาและสงคราม 30 ปีของรัฐเยอรมัน การเจรจาตกลงสันติภาพนี้เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1644 ที่เมือง Munster และ Osnabruck ในรัฐเวสต์ฟาเลีย (ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของประเทศเยอรมัน) ระหว่างที่ประชุมเจรจากันอยู่นั้นสงครามการสู้รบก็ยังคงดำเนินอยู่ตลอดเวลา

การเจรจาสันติภาพเวสต์ฟาเลียมีชาติมหาอำนาจเกือบทั้งหมดเข้าร่วมและได้นำไปสู่การจัดการแก้ปัญหาข้อพิพาทในเรื่องอาณาเขต (territorial settlement) ก่อให้เกิดรัฐสมัยใหม่ในยุโรปที่มีขอบเขตเส้นพรมแดนที่ชัดเจนแน่นอนขึ้นเป็นครั้งแรก ทำให้อำนาจของจักรพรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ กลายเป็นสิ่งที่ไม่มีความหมายและไม่มีความสำคัญที่แท้จริงอีกต่อไป นอกจากนี้ ยังนำไปสู่การยอมรับสถานภาพความเป็นรัฐของเนเธอร์แลนด์กับสวิสเซอร์แลนด์ รวมทั้งข้อตกลงในทางศาสนาที่ยุติข้อพิพาททางศาสนา

- 2) "Prejudice," [Wikipedia](#). Retrieved on 13 May 2013.

- 3) "Xenophobia," Wikipedia. Retrieved on 31 May 2013.
- 4) Expat Evan, "Pure Blood – Race and Conflict in South Korea," www.evanbleker.com/pure-blood-race-and-conflict-in-south-korea/#!prettyPhoto, Retrieved on 31 May 2013.
- 5) มีการนำเสนอผลงานของ Dasan Jeong Yak-young (มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1762-1883) ในวารสาร Korea Journal. Vol. 53 No. 2 Summer 2013. คุบบทความของ Chai Young-in, "A Philosophical Illumination on Dasan Jeong Yak-young," หน้า 5-9 และบทความอื่นๆ ในวารสารฉบับนี้

Dasan เป็นปราชญ์ขงจื้อในตอนปลายยุคอาณาจักรโชซอน แต่เขาได้หันไปนับถือนิกายคาทอลิก จึงถูกเนรเทศระหว่างปี ค.ศ. 1801-1818 ในช่วงเวลานั้น เขาได้พิมพ์หนังสือ 4 เล่มเพื่อสังเคราะห์ลัทธิขงจื้อ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่ายิ่งในวงวิชาการทางปรัชญาของเกาหลี จีน และญี่ปุ่น
- 6) Charles Robert Jenkins, คำสารภาพ. (To Tell the Truth). Translated into Thai by Suwanee Saito, Chiangmai: Asia Communication and Training Service, Co., Ltd., 2011.
- 7) "Demography of South Korea," Wikipedia. Retrieved on 21 July 2013: Thomas R. Klassen, "South Korea: Ageing Tiger," Global Brief. 12 January 2010; Anthony Kuhn, "South Korea Prepares the Young for a Rapidly Aging Population," 4 January 2013 www.npr.org/2013/01/04/168615553/south-korea-prepare-the-young-for-a-rapid-aging-population. Retrieved on 16 July 2013.
- 8) "Research Report on Multicultural Family Support in South Korea," National Women's Education Center of Japan. www.nwec.jp/en/information/page_23.html. Retrieved on 6 June 2013.; Kang Hyun-kyung, "Multicultural Policies Will Get Tailor-made," Korea Times. 6 August 2013.
- 9) Kang Hyun-kyung, "Foreign Brides Need to pass Korean Test," Korean Times. 30 May 2013.
- 10) Shin Jae-yun, "Multicultural Families Prefer Korean Program," Korea Times. 6 June 2013.
- 11) Expat Evan, "Pure Blood-Race and Conflict in South Korea," op.cit. 2013.
- 12) "Protect Migrant Workers in South Korea," Amnesty International. 18 December 2009; Ben McGrath, "Abuse of Immigrant Workers in South Korea," Counter Currents Org 27 February 2010; "Sexual Assaults Against Foreigners in Korea," ROK Drop. 15 March 2006. Rokdrop.com/2006/03/15/sexual-assaults-in-korea Retrieved on 26 July 2013.
- 13) Jung Min-ho, "I am Korea, Too," Korea Times. 15 May 2013.
- 14) "Are We Bigots?" Korea Times. 16 July 2013.
- 15) Narimitsu Onishi, "Wed to Strangers, Vietnamese Wives Build Korean Lives," 30 March 2008. http://www.wunrn.com/news/2008/04_08/03_31_0//03310p_south2.htm

- 16) Aruna Lee, "Korea's Desperate Housewives: Foreign Wives Find Korea a Bad Fit," New America Media. 14 May 2007; "Vietnamese Women Murdered after One Week by Korean Husband," VietnamNet Bridge. 13 July ,2010.
- 17) "Cambodia Halts Marriages between S.Korean Men, Cambodia Women," Associated Press. 19 March 2010.
- 18) Kim Ji-soo, "Some Migrant Wives Have Broken Hearts," Korea Times. 29 May 2013.
- 19) Akihiko Kaise, "Controversy Over First Foreign-Born Lawmaker in South Korea," Asahi Shimbun. 12 June 2012.
- 20) "Divorces Soar in South Korea among International Couples," Korea Herald. 10 October 2010.
- 21) "Local Election Returns First Foreign-born Councilor," Korea.net 3 June 2010.
- 22) "South Korea: Watchdog Monitors Anti-Migrant Web Posts," Korea Herald. 2 February 2010; "Studies Exposes Prejudice against Illegal Immigrants," Korea Herald. 22 August 2010.
- 23) Yang Chang-yeol, "Discrimination against Foreigners," Korea Times. 18 August 2010.
- 24) "Attack on Indian Prompts Drafting of South Korea Anti-racism Bill," Zeenews.India.com 30 September 2009. Retrieved on 27 July 2013.
- 25) "Japan's Entrenched Discrimination Toward Foreigners," Asahi Shimbun. 17 May 2013.

ภาคผนวก

- ภาคผนวกที่ 1   ทักษะคติของคนเกาหลีต่อคนไทยและประเทศไทย
- ภาคผนวกที่ 2   ทักษะคติของคนไทยต่อคนเกาหลีและประเทศเกาหลี
- ภาคผนวกที่ 3   ข้อมูลการค้าไทย-สาธารณรัฐเกาหลี
- ภาคผนวกที่ 4   ข้อมูลการค้าไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนเกาหลี

ภาคผนวก 1: ทักษะคติของคนเกาหลีต่อคนไทยและประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้เขียนในหัวข้อนี้ได้มาจากข้อเขียนของคนเกาหลีที่มาเรียน/ทำงานในประเทศไทย และบทความ/ข้อมูลของชาวเกาหลีที่เขียนขึ้นโดยการเก็บข้อมูลจากประเทศไทยและจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งข้อเขียนของชาวตะวันตกในหัวข้อคนเกาหลีมองชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South Koreans' Perspective toward Southeast Asians) โดยจะขอแยกกล่าวดังนี้

1. ทักษะคติของคนเกาหลีที่ทำงานเกี่ยวกับประเทศไทยและไทยศึกษา

คนกลุ่มนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่สถานทูต เจ้าหน้าที่ขององค์กรกึ่งรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และนักธุรกิจที่ทำงานเกี่ยวข้องกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจารย์ที่สอนภาษาและภูมิภาคศึกษา นักศึกษาที่เรียนภาษาไทย เป็นต้น คนเหล่านี้ต้องทำงาน หรือเรียนรู้ หรือมีทักษะที่เป็นกลางต่อมนุษย์ทั่วโลกซึ่งมีจำนวนราว 500 – 1,000 คนของคนเกาหลีทั้งประเทศ พวกเขาจึงพูดชื่นชมชาวไทยและประเทศไทยต่อหน้าคนไทยและสื่อมวลชน (แต่ไม่ทราบว่าคุณรู้สึกที่แท้จริง หรือการวิพากษ์วิจารณ์ลับหลังจะเป็นเช่นไร)

คำกล่าวต่างๆ ไปมักเป็นเรื่องที่คนไทยชอบฟัง เช่น เมืองไทยเป็นสยามเมืองยิ้ม ผู้คนมีอัธยาศัยไมตรีดี เป็นมิตรต่อแขกที่มาเยือน ให้ความอนุเคราะห์แก่คนต่างถิ่นต่างภาษาด้วยน้ำใจอันงดงาม คนไทยเป็นคนไม่เครียด ไม่ต้องต่อสู้แย่งชิง/แข่งขันอย่างจริงจัง ทำให้รู้สึกสบายใจเมื่อย่างก้าวเข้ามาในสัมผัสประเทศนี้ ซึ่งแตกต่างจากการอยู่และทำงานในเกาหลีที่มีการแข่งขันสูงและชิงดีชิงเด่นกันตลอดเวลา จึงเกิดความเครียด เพราะไม่สามารถนั่งเฉยอยู่ได้เลย

อีกประเด็นหนึ่งที่คนไทยชอบฟังก็คือ การขอบคุณที่ไทยเคยส่งกองทหารไปร่วมรบและป้องกันการรุกรานในสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950 – 1953) และกองทหารไว้เพื่อปกป้องเกาหลีได้อีกกว่าทศวรรษหลังสงครามสงบลง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐและเหล่าข้าราชการ/ภาคเอกชนระดับสูงจึงมักจะกล่าวถึงความซาบซึ้งในไมตรีจิตที่รัฐบาลไทยมอบให้เพื่อปกป้องอธิปไตยและการรุกรานของศัตรูของเกาหลีได้ทุกครั้งในงานรัฐพิธี

ต่างๆ ส่วนในด้านการท่องเที่ยว นั้น นายอี จุนโฮ ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมเกาหลี ประจำประเทศไทยกล่าวว่า

“...คนเกาหลีให้ความสนใจอาหารและการนวดเป็นอย่างมาก คนเกาหลีคิดว่า 1.1 ล้านคนคงจะไม่เดินทางมาประเทศไทยหากพวกเขาไม่ชื่นชอบวัฒนธรรมไทย อย่างเช่นอาหาร แต่เหนือสิ่งอื่นใด ผมคิดว่าความเป็นกันเองที่เป็นลักษณะเฉพาะของคนไทยคือปัจจัยสำคัญเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการท่องเที่ยวของไทย นอกเหนือจากอาหารและการนวดและยังส่งผลต่อด้านอื่นๆ ด้วยอีก...”⁽¹⁾

ส่วนคิม ยงฮวา ผู้กำกับภาพยนตร์ชื่อดังของเกาหลีให้สัมภาษณ์ว่า

“...คิดว่าเมืองไทยเป็นเมืองที่สวยงาม มีสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจมากมาย โดยเฉพาะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ต้องไปให้ได้สักครั้ง... ผมทราบมาว่างานศิลปะของไทยมีความประณีตสวยงาม... นอกจากกรุงเทพฯ ผมยังอยากไปเที่ยวพักผ่อนที่ภูเก็ตด้วยครับ... อยากเที่ยวชมมรดกทางวัฒนธรรมและพิพิธภัณฑสถานด้วย...”⁽²⁾

ในขณะเดียวกัน ศาสตราจารย์คิม ฮองกู แห่งภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยปูซานกิจกรต่างประเทศ (Pusan University of Foreign Studies) ได้พยายามเรียกร้องให้คนเกาหลี(นักศึกษา และคนทั่วไป) เรียนรู้วัฒนธรรมไทยควบคู่ไปกับการเรียนภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อาจารย์คิมยังได้เสนอมุมมองเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการส่งออกกระแสวัฒนธรรมเกาหลีกับการนำเข้ากระแสวัฒนธรรมไทย โดยชี้ถึงความนิยมนักท่องเที่ยว เช่น นิชคุน ในสังคมเกาหลีเป็นต้น อย่างไรก็ตาม อาจารย์คิมมิได้ระบุถึง “ความเกินดุล” จำนวนมากมายมหาศาลของกระแสวัฒนธรรมเกาหลีที่มีต่อประเทศไทยและประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นอกจากนี้ อาจารย์จาง วอน-โฮ จากภาควิชา Urban Sociology แห่ง University of Seoul ที่เข้ามาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเกาหลีในประเทศไทย เวียดนาม และกัมพูชา เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 กล่าวว่า

“...เหนือสิ่งอื่นใด สิ่งที่น่าประทับใจมากที่สุดในกรุงเทพฯ คือ อาหารไทย... ผมเป็นคนค่อนข้างมีรสนิยมด้านอาหารสูง เคยได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับอาหารไทยจาก

คนรู้จักหลายคน ทำให้ค่อนข้างกลัวอยู่เหมือนกัน และมีความกังวลเล็กๆ อยู่ด้วย
ขณะที่สั่งอาหาร “ปูผัดผงกะหรี่” ก็ได้รับการอธิบายว่าเป็นปูที่ผัดใส่ผงกะหรี่...
นี่ภาพไม่ค่อยออก... แต่ว่าผมเองชอบทั้งอาหารทะเลและแกงกะหรี่... นี่แหละ
เป็นอาหารที่ตรงกับที่ตัวผมชอบเชียวแหละ... ตลอดหนึ่งสัปดาห์ที่พักอยู่ที่
กรุงเทพฯ จึงทานปูผัดผงกะหรี่ทุกวันเลย...

อาหารอีกประเภทที่ประทับใจ นั่นคือ น้ำปลาพริกที่เหยาะใส่ในข้าวผัด น้ำปลา
พริกจะมีกลิ่นเฉพาะ มีรสเผ็ดและเค็มเหมือนกับซอชกัลป์ของเกาหลี... ผมถือว่าเป็น
ซอสอันล้ำค่าทำให้ข้าวผัดอร่อยขึ้นอีกสองเท่า... ถึงแม้ได้กลับมาเกาหลีแล้ว
แต่ก็ไม่ลืมรสชาติของน้ำปลาพริกและปูผัดผงกะหรี่ที่เมืองไทยเลย... ผมไปทาน
อาหารไทยตามร้านชื่อดังในเกาหลี... แต่ยังไม่พบอาหารที่มีรสชาติเหมือนอาหาร
ไทยที่เคยสัมผัสที่เมืองไทยเลย...

นอกจากอาหารแล้ว สิ่งที่น่าสนใจในกรุงเทพฯ ก็คือ คนหนุ่มสาวที่ยอดเยี่ยม...
พวกเขาู้ภาษาอังกฤษดี ชำนาญภาษาเกาหลี และมีระดับความรู้ที่ทำให้
ประทับใจอย่างมาก... หนุ่มสาวชาวไทยมีวิสัยคิดและความสามารถระดับ
นานาชาติ... ด้วยปัญหาด้านโครงสร้างของสังคมไทยอาจจะทำให้เด็กอัจฉริยะ
เหล่านี้ถูกจำกัดกรอบก็เป็นได้...

ความจริงแล้ว ผมเดินทางมาประเทศไทยเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับกระแสเกาหลี
แต่กลับได้สัมผัสวัฒนธรรมที่หลากหลายของไทย และเกิดความหลงใหลใน
กระแสความเป็นไทย...⁽³⁾

2. การท่องเที่ยว

ประเทศไทยเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศที่ชาวเกาหลีนิยมเดินทางไปท่องเที่ยว (ดู
ตารางที่ 1.1) โดยมีจำนวนเป็นรองจากประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น กลุ่ม
นักท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ คู่สมรสใหม่ นักกอล์ฟ และกลุ่มที่มีฐานะปานกลางและ
ฐานะยากจน เช่น กรรมกร ชาวนา โดยลูกหลานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้เพื่อเป็นการ
ทดแทนบุญคุณของพ่อแม่

แหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่นิยม ได้แก่ กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต โดยภูเก็ตเป็นจุดหมายที่คู่สมรสชาวเกาหลีใต้นิยมเดินทางมาดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์เป็นลำดับที่ 1 ของคนเกาหลี

ทั้งนี้ทั้งนั้น ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในเมืองไทยนั้นต่ำมาก กล่าวกันว่า หากเดินทางไปท่องเที่ยวที่เกาะเชจู ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของคาบสมุทรเกาหลีราว 100 กิโลเมตรจะต้องใช้จ่ายมากกว่าเดินทางมายังเอเชียอาคเนย์ นอกจากนี้ การที่มาเมืองไทยยังถือว่าเป็นได้เดินทางไปต่างประเทศ พบเห็นผู้คน สิ่งของ และบรรยากาศที่ “แปลกประหลาด” (exotic) อีกด้วย

3. ทักษะคติของคนเกาหลีต่อนิสัยการทำงานของคนไทย

คนเกาหลีที่ทำงานในเมืองไทยมักจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า คนไทยในสำนักงานมักไม่ทำงานให้เสร็จสิ้นในแต่ละวัน หรือไม่ทุ่มเททำงานอย่างจริงจัง โดยจะหยุดการทำงานทันทีเมื่อหมดเวลาทำงานแม้ว่าจะมีงานเร่งด่วนค้างค้างอยู่บนโต๊ะก็ตาม ทำให้หัวหน้างานที่เป็นชาวเกาหลีไม่พอใจเพราะต้องการให้งานเสร็จสิ้นโดยเร็ว ลักษณะการทำงานดังนี้แตกต่างจากพนักงานในประเทศเกาหลีที่ต้องทำงานอยู่หลังเวลาเลิกงานเพื่อทำงานทุกอย่างให้เสร็จสิ้น แม้จะต้องทำงานกระทั่งมีดคำหรือดึกคืนก็ตาม โดยไม่ปรึกษาและขอค่าแรงล่วงเวลา

4. ทักษะคติของคนเกาหลีต่อคนไทยทั่วไป

คนเกาหลีทั่วไปมีอคติต่อแรงงานต่างชาติและต่อหญิงที่เป็นคู่สมรสและเข้าไปอยู่ในเกาหลีเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่คนเหล่านี้มาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ดูตาราง 1.2) ทำให้มีการมองว่า คนเหล่านี้ (รวมทั้งคนไทย) มีสถานภาพต่ำกว่า และแสดงความรังเกียจว่าตัวดำ สกปรกและต้องเข้ามาทำงานหารายได้เพื่อไปเลี้ยงดูครอบครัวในประเทศบ้านเกิด

5. สินค้าไทย

สินค้าไทยที่ส่งไปขายยังตลาดเกาหลีมักเป็นสินค้าเกษตรในรูปวัตถุดิบ ส่วนสินค้าหัตถกรรมก็มักเป็นสินค้าแบบเดิมๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการปรับเปลี่ยน

หรือสร้างนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้พ่อค้าชาวเกาหลีบอกว่า 'ไม่รู้ว่าจะเลือกซื้อหาสินค้าแปลกๆ ใหม่ๆ จากเมืองไทยไปขายในเกาหลี'

6. ภาพยนตร์ไทย

ภาพพจน์ของประเทศไทยในสายตาของคนเกาหลีนั้นเป็นสังคมยากจน ไม่เจริญ ผู้คนอาศัยอยู่ตามท้องไร่ท้องนาดังเช่นประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาพดังกล่าวได้รับการตอกย้ำเมื่อภาพยนตร์เรื่อง องค์กรบาก เข้าไปฉายในเกาหลีเมื่อปี ค.ศ. 2004 และได้รับความนิยมมากเพราะเป็นเรื่องราวย้อนยุคที่ฉายภาพและความเป็นอยู่ในอดีต ต่อมาหนังไทยเรื่องอื่นๆ ไม่ค่อยได้รับความสำเร็จ เช่น องค์กรบาก 2 และ บังเอิญ...รักไม่สิ้นสุด ส่วนเรื่อง กวนมึนโฮ ไม่ได้เข้าฉายในเกาหลีเนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านการตลาดที่สูงลิ่ว รวมถึงอคติที่มีต่อภาพยนตร์จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของคนเกาหลี

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวไทย – เกาหลี

ปี (ค.ศ.)	คนไทยไปเกาหลี	เกาหลีมาไทย
2013 (มค.-สค.)	n.a.	849,697
2012	395,984	1,163,619
2011	n.a.	1,006,283
2010	n.a.	805,445
2009	n.a.	618,227

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กันยายน 2556.

ตารางที่ 1.2

จำนวนคนไทยในเกาหลี ค.ศ. 2012

จำนวนรวมทั้งสิ้น	40,000 คน
- แรงงานที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย	12,000 คน
- แต่งงานกับชายชาวเกาหลี	2,815 คน

เชิงอรรถ ภาคผนวก 1

¹⁾ “Special Report: Korean Cultural Center – Thailand,” *The Bridge*. August 2013. pp. 62-66.

²⁾ “Special Report: Korean Cultural Center – Thailand,” *The Bridge*. August 2013. pp. 62-66.

³⁾ “Special Column – Thai Culture,” *The Bridge*. June 2013.

ภาคผนวก 2:ทัศนคติของคนไทยต่อคนเกาหลีและประเทศเกาหลี

ข้อมูลที่ใช้เขียนในหัวข้อนี้ได้มาจากข้อเขียนของคนไทยที่เข้าไปเรียน ทำงาน และท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ข้อมูลจากการสำรวจคนไทยที่มีทัศนคติต่อประเทศเกาหลี และข้อมูลจากการสังเกตและพูดคุยกับคนเกาหลี รวมทั้งข้อเขียนของชาวต่างชาติ อาจจำแนกได้ดังนี้

1. คนไทยกับความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเกาหลี

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว การรับรู้ของคนไทยและการมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศเกาหลีได้อยู่ในลำดับที่ 4 หรือราวร้อยละ 68.2 รองจากกัมพูชา ลาว สิงคโปร์ ข้อมูลนี้มาจากการสำรวจของศาสตราจารย์คิม ฮองกุก จากภาควิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยปูซานแห่งกิจการต่างประเทศและคณะ (ตาราง 2.1)

อนึ่ง ข้อมูลจากแหล่งเดียวกันระบุว่า คนไทยร้อยละ 58.5 บอกว่า เกาหลีเป็นประเทศที่มีความเป็นมิตร ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกับคนเวียดนาม ในขณะที่คนมาเลเซียและฟิลิปปินส์มีคนจีนชอบคนเกาหลีเพียงร้อยละ 50 และ 49 ตามลำดับ ส่วนคนในประเทศที่มีความเป็นมิตรต่อเกาหลีได้มากที่สุดได้อาเซียน ได้แก่ กัมพูชา และลาว โดยมีถึงร้อยละ 92 และ 86 ทั้งนี้เพราะได้รับความช่วยเหลือจากเกาหลีมากที่สุด อีกทั้งยังชื่นชมวัฒนธรรมสมัยใหม่ของเกาหลีมากที่สุดเช่นเดียวกัน สาเหตุที่ไทย เวียดนาม มาเลเซีย และฟิลิปปินส์มีความเข้าใจต่อเกาหลีเพียงครั้งหนึ่งของประชากรที่ทำการสำรวจอาจเป็นผลมาจากความใกล้ชิดโดยหากมีความผูกพันเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกันมากเท่าใด ก็อาจส่งผลให้เกิดความไม่พอใจระหว่างกันมากขึ้น (ที่เวียดนาม มีชุมชนชาวเกาหลีอาศัยอยู่ราว 100,000 คน ส่วนที่ฟิลิปปินส์มีชาวเกาหลีส่งลูกหลานไปเรียนภาษาอังกฤษจำนวนมากที่สุด จึงมีการกระทบกระทั่งกันอยู่เสมอเพราะคนเกาหลีมองคนท้องถิ่นว่า ต่ำกว่าพวกเขาของตน และแสดงออกอย่างเห็นได้ชัด จึงมักถูกตอบโต้จากคนท้องถิ่นเสมอๆ)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสำรวจของเอแบค โพลล์ (ดูตาราง 2.2 – 2.8) ที่ถามถึงทัศนคติของคนไทยต่อเกาหลีกลับพบว่า ร้อยละ 93 มีความรู้สึกที่ดีต่อเกาหลี และร้อยละ 94 เห็นว่าไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเกาหลี คนไทยรับรู้เรื่องราวของเกาหลีโดยผ่านทาง

สื่อ ละครและภาพยนตร์มากที่สุด ทั้งๆ ที่ ร้อยละ 88 ของคนที่อยู่ในกลุ่มสำรวจไม่เคยเดินทางไปเกาหลีเลย

ความรู้สึกของคนทั่วไปมักคิดว่า คนไทยและคนเวียดนามมีความรู้สึกและรับรู้ต่อเกาหลีสูงมาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากสื่อมวลชน แฟชั่น เครื่องสำอาง และกระแสเกาหลีที่รัฐบาลเกาหลีได้ใช้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการเข้าถึงประชากรของไทยและเวียดนาม ทำให้คนทั่วไปคลั่งไคล้หลงใหล และพูดติดปากเสมอว่า อะไรๆ ที่เป็นของเกาหลีจะดี น่าเอาเป็นแบบอย่าง ไปจนถึงมีการเทคทุนทุกสิ่งที่เป็นของเกาหลี

2. ประสบการณ์ตรงของคนไทยที่ติดต่อกับคนเกาหลี

มีคนไทยที่เป็นนักศึกษาคุ้นเคยกับคนเกาหลีเป็นอย่างดี ได้เล่าถึงความรู้สึกของคนเกาหลีที่เขารู้จักเกี่ยวกับเมืองไทยว่า

“... คนเกาหลีคิดว่า เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นคนเผ่าเดียวกัน เหมือนกันทุกประเทศ... ในเกาหลี มีรายการโทรทัศน์ได้ออกข่าวเสมอถึงคนมาเลย์ และ อินโดนีเซีย ที่มีหน้าตาออกแขกมุสลิม และในรายการเกี่ยวกับคนฟิลิปปินส์ที่ ลักลอบเข้าประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นคนผิวสีคล้ำ ผมหยิก ทำให้กลายเป็นความคิดที่ว่า คนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตัวดำ...”

...คนเกาหลีคิดว่า ประเทศไทยยากจนมาก ไม่มีไฟฟ้าใช้ ใช้ช้างเป็นพาหนะ ทั้งนี้คงเนื่องมาจากการโฆษณาการท่องเที่ยวของเมืองไทยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากเกินไป โดยจะเสนอภาพคนขี่ช้างกลางป่า ซากปรักหักพังของเจดีย์ เด็กตัวดำๆ กระโดดลงเล่นน้ำในแม่น้ำลำคลอง คนเกี่ยวข้าวกลางทุ่งนา ผู้หญิงนุ่งเกาะอกทำงานมอยู่บนเรือนทรงไทย คนไทยใช้มือหยิบจับอาหาร และ คนแก่พายเรือในคลอง เป็นอาทิ...

ส่วนหนังเรื่ององค์บากที่ไปดังในเกาหลี (ซึ่งเป็นหนังย้อนยุค) ก็ยังทำให้ความคิดของคนเกาหลีที่มีต่อเมืองไทยเป็นเสมือน (บ้านป่าเมืองเถื่อน) ดังในหนังไปด้วย

นอกจากนี้ เมืองไทยเน้นการโฆษณามวยไทย มวยคาดเชือก และ Thai Fight เป็น
อาทิ จึงดูเหมือนกับว่า คนไทยนิยมความรุนแรง ชอบใช้กำลัง และเป็นอนารยชน
..” (1)

ในทางตรงกันข้าม การโฆษณาการท่องเที่ยวของสิงคโปร์และมาเลเซียนำเสนอ
กิจกรรมบ้านช่องใหญ่โตสมัยใหม่ มีศูนย์การค้า และสินค้าที่ก้าวล้ำนำยุค ตลอดจนมีการ
ใช้เทคโนโลยีของยุคศตวรรษที่ 21 พร้อมๆ กับการเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ ทำให้ชาวต่างชาติมองเห็นภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงเป็นที่
น่าสนใจของคนหรือนักท่องเที่ยวเกาหลีกลุ่มต่างๆ ที่ได้รับรู้และเลือกใช้บริการ แต่กรณี
ของไทยมิได้นำเสนอ “ความทันสมัย” ทั้งๆ ที่เรามีไม่น้อยกว่าชาติใดในโลก หรืออาจ
ดีกว่าด้วยซ้ำ

ส่วนนักเรียนไทยคนหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่ในเกาหลีราว 18 เดือน เล่าว่า

“... คนเกาหลีดูถูกคนไทยจริง เพื่อนเราเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนที่เกาหลีบอกว่า
พวกเขาดูถูกคนไทยทั้งโรงเรียนและมักถามว่า ทำไมคนไทยมีแต่คนตัวดำๆ แบบ
พวกชวานาและกรรมกร... ไม่เห็นมีคนสวยสักคน

คนเกาหลีดูถูกคนไทยจริงๆ... ต่อหน้าก็ว่าดี พอกลับหลังใส่เต็มที่ ...นักเรียนที่ส่งมา
เมืองไทย พอกลับไปก็พูดว่า คนไทยหัวอ่อน ส่งใครไปก็ชอบหมด

นิสัยเด่นๆ ของคนเกาหลี ได้แก่

1. เห็นแก่ตัว ชอบเอาเปรียบ
2. เสียงดัง จีบ่น จี๊ววยวาย ผู้หญิงขี้อิจฉาและชอบนินทาเป็นที่สุด
3. คนที่นี่ไร้มารยาทเอาหลายๆ ทั้งมารยาทพื้นฐานและมารยาทสากล
4. สกปรก ไม่อาบน้ำเป็นเดือนๆ เสื้อผ้าใส่ซ้ำๆ ไม่ได้ซักเป็นอาทิตย์
5. ไม่ต้องเอาเหตุผลมาใช้ที่นี่ โดยเฉพาะกับผู้ชาย เจ้าจะยึดตัวเองเป็นหลัก ไม่
ต้องอธิบาย ไม่ต้องพยายามพูดอะไรทั้งสิ้น ไม่มีประโยชน์ที่จะพูดหรืออธิบาย
สุดท้ายคำตอบคือ เจ้าถูกเสมอ แม้กระทั่งตำรวจ ร้อยละ 90 เจ้าจะเอาคนของ
ประเทศเจ้าไว้ก่อน ไม่ว่าจะมีความผิดชัดเจนขนาดไหนก็ไม่ใช้ประเด็น..” (2)

คำพูดของเด็กเหล่านี้เป็นการแสดงออกถึงความบริสุทธิ์ใจเมื่อได้พบเป็นสิ่งที่ต่างๆ ซึ่งจะแตกต่างจากผู้ใหญ่ไทยที่มักจะระมัดระวังคำพูด เกรงว่าจะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่พอใจ โดยคนส่วนใหญ่จะคำนึงถึงการรักษาหน้าของคนอื่นมากกว่า และเก็บความเจ็บช้ำไว้ในใจ

3. สินค้าไทย

กรมเจรจาทางการค้า กระทรวงพาณิชย์ของไทยได้ระบุอย่างต่อเนื่องว่า เกาหลีใต้ใช้นโยบายที่มีใช้ภาษีอากรในการกีดกันสินค้าส่งออกของไทยมิให้เข้าไปขายในเกาหลีใต้ง่ายๆ ทำให้ไทยขาดดุลการค้ากับประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจำนวนมากอย่างต่อเนื่องทุกปี (ดูตารางที่ 2.9)

ตารางที่ 2.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเกาหลีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(ทัศนคติ – ร้อยละ)

(การค้าการลงทุน – พันล้านเหรียญสหรัฐ)

	กัมพูชา	ลาว	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	พม่า	มาเลเซีย	บรูไน	อินโดนีเซีย	ฟิลิปปินส์
แนวคิดเชิงบวกต่อประเทศเกาหลี	86.0	75.8	70.3	68.2	67.5	66.4	62.0	59.2	56.2	53.7
เกาหลีเป็นประเทศที่มีความเป็นมิตร	92.5	86.5	55.9	57.2	58.5	56.4	50.8	46.6	66.4	49.8
เกาหลีเป็นประเทศที่ช่วยเหลือในการพัฒนา	86.0	80.1	41.5	40.5	48.3	49.2	41.8	39.4	63.2	n.a.
ชื่นชมวัฒนธรรมใหม่ของเกาหลี	91.0	75.5	42.2	61.8	63.1	60.7	47.1	50.3	40.1	63.8
มูลค่าทางการค้ารวม (ค.ศ. 2012)	7	1.7	325	135	216	16.8	175	21	296	115

การลงทุนจากเกาหลี (ค.ศ. 1968-2010)	29	6	43	17	130	40	48	9.8	85	26
---------------------------------------	----	---	----	----	-----	----	----	-----	----	----

ที่มา: Kim Hong-koo, *The Bridge*. June 2013.

ตารางที่ 2.2 ปัจจัยของการรู้จักประเทศเกาหลีในครั้งแรกของคนไทย

ปัจจัย	ร้อยละ
ละคร/ภาพยนตร์	24.4
เพลง/เกมส์	17.9
สงครามเกาหลี	11.8
อาหาร	11.6
การแข่งขันฟุตบอลโลกปี ค.ศ. 2000	9.6
สินค้าของเกาหลี	8.1
แฟชั่น	5.8
กีฬาเทกवानโด	5.8
กีฬาโอลิมปิก ปี ค.ศ. 1988	2.3
อื่นๆ	1.7

ตารางที่ 3 ประสบการณ์การเดินทางไปเยือนเกาหลีของคนไทย

เคยไป	ไม่เคยไป (ร้อยละ)
เคยไป	12
ไม่เคยไป	88

ที่มา: เอแบค โพลล์ อ้างใน The Bridge. August 2013.

ตารางที่ 4ทัศนคติของคนไทยต่อเกาหลี

	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
มีความรู้สึกที่ดีต่อเกาหลี	62.7	30.2	6.1	100.0
ไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเกาหลี	62.4	32.3	5.3	100.0
เชื่อมั่นต่อคนเกาหลี	37.5	44.5	18.0	100.0
เชื่อว่าเกาหลีสามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	54.0	37.7	8.3	100.0
ติดตามข่าว/ข้อมูลเกี่ยวกับเกาหลี	30.9	44.5	24.6	100.0

ที่มา: เอแบค โพลล์ อ้างใน The Bridge. August 2013.

ตารางที่ 2.5 ประเด็นที่คนไทยสนใจเกี่ยวกับเกาหลี

ประเด็น	ร้อยละ
ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	47.8
เศรษฐกิจ	45.8
กีฬา	31.5

ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือ-ใต้	27.0
การศึกษา	24.6
การเมือง	23.5
อื่นๆ (ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายประเด็น)	5.5

ที่มา: เอแบค โพล์ อ้างใน The Bridge. August 2013.

ตารางที่ 2.6 สิ่งแรกที่คนไทยนึกถึงเกี่ยวกับเกาหลี

	ร้อยละ
บันเทิง (กระแสเกาหลี)	37.8
อาหาร	15.4
จริยธรรมการทำงาน (คน-นิสัย)	28.6
สินค้า	27.7
สงครามเกาหลี	8.2
แฟชั่น	6.6
ศัลยกรรมพลาสติก	3.1
สถานที่ท่องเที่ยว/แหล่งซื้อของ	2.9
ขนบธรรมเนียมโบราณ	1.3
อื่นๆ	2.6

ที่มา: เอแบค โพล์ อ้างใน The Bridge. August 2013.

ตารางที่ 2.7 สินค้าที่คนไทยซื้อเมื่อไปเกาหลี

ประเภทสินค้า (เลือกได้หลายรายการ)	ร้อยละ
ของที่ระลึกพื้นเมือง	7.7
เพชร	7.7
นาฬิกา	10.3
หนัง	10.3
โสม	15.4
ชุด/ดีวีดี	17.9
อาหาร	20.5
รองเท้า	28.2
เสื้อผ้า	56.4
น้ำหอม/เครื่องสำอาง	66.7

ที่มา: The Bridge, September 2013.

ตารางที่ 2.8 สถานที่ที่คนไทยนิยมไปซื้อในเกาหลี

ตลาด/แหล่งขายของ (เลือกได้หลายตลาด)	ร้อยละ
Insadong (ตลาดพื้นเมืองโบราณ)	10.3
ร้านทั่วไป	17.9
ร้านสะดวกซื้อ	17.9

ร้านปลอดภาษีตามเมืองใหญ่	17.9
Shinchon/Hongdae	17.9
นมเดมุน (ตลาดพื้นเมือง)	17.9
ห้างสรรพสินค้า	20.5
ร้านปลอดภาษีที่สนามบิน	38.5
ดงเดมุน (ตลาดพื้นเมือง)	43.6
Myeongdong (ตลาดระดับสูง)	74.4

ที่มา: The Bridge. September 2013.

ตารางที่ 2.9 มูลค่าทางการค้าระหว่างไทย – เกาหลีใต้

(ล้านเหรียญสหรัฐ)

ปี ค.ศ. (พ.ศ.)	การค้ารวม	ไทยส่งออก	ไทยนำเข้า
2549 (2006)	7,796.09	2,669.63	5,126.46
2551 (2008)	10,529.04	3,669.15	6,859.89
2553 (2010)	11,765.44	3,606.35	8,159.09
2555 (2012)	13,748.53		
2559* (2016)	30,000.00		

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

*ความตกลงการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตรกับประธานาธิบดีปัก
กินเฮ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556.

(ข้อมูลนี้ ไม่นับนักท่องเที่ยวไทยและพ่อค้าแม่ค้าที่ไปขนสินค้าเกาหลีเข้ามาขายในประเทศไทยโดยไม่เสีย
ภาษี)

ตารางที่ 2.10 เปรียบเทียบราคาสินค้าระหว่างไทย – เกาหลี ปี พ.ศ. 2556

สินค้า	หน่วย	ราคาในไทย (บาท)	ราคาใน เกาหลี (บาท)
ข้าว	1 กก.	31	63
หมูสามชั้น	500 กรัม	110	268
เนื้อสัน	500 กรัม	240	306
เนื้ออกไก่	1 กก.	95	208
ไข่	1 ฟอง (เล็ก)	2.8	7.5
แอปเปิล	1 กก.	65	166
กล้วย	1 กก.	25	63
แม็กโดนอล	1 ชุด(บิกแม็ก)	114	147
บุหรี (ผลิตในประเทศ)	1 ซอง	38	56
โค้ก	500 มิลลิลิตร	17	50
เบียร์ไฮเนเก้น	330 มิลลิลิตร	41	86
เหล้าจอนนี่ วอล์กเกอร์	750 มิลลิลิตร	699	6,388
กาแฟ (สตาร์บัค)	แก้วขนาดใหญ่	100	122
โซจู (เหล้าเกาหลี)	360 มิลลิลิตร	250-300	31
นม	1 กล่อง	12	67
ค่าแท็กซี่	ราคาค่าขั้นต่ำ	35	67
รถเมล์	ปรับอากาศขั้นต่ำ	12	29
รถใต้ดิน	ราคาค่าขั้นต่ำ	16	29

น้ำมันเบนซิน 95	1 ลิตร	41	54
น้ำมันดีเซล	1 ลิตร	30	48
รถยนต์	โตโยต้าแอมวี / คัม	1,659,000	936,111
คอนโดระดับบน	174 ตร.ม.(ห้อง ห่อ)	25,021,200	63,888,888
คอนโดระดับกลาง – บน	94 ตร.ม.(สาธร)	11,773,000	25,555,555
คอนโดระดับกลาง	144 ตร.ม.(รัชดา)	10,773,000	15,833,333
หอพัก	20 ตร.ม./ค. รามคำแหง	6,000	11,111
Samsung Galaxy 4	ไม่มีส่วนลด	21,900	24,944
ค่าอินเทอร์เน็ต	1 เดือน	2,590	708
เครื่องปรับอากาศ	Samsung AR10	15,900	25,277
ค่าสนามกอล์ฟ	18 หลุม	1,500-3,000	2,770-5,500
ค่าโรงแรม	Hilton	4,300	8,888
นวดแผนไทย	2 ชม.	450	3,333-4,444
เครื่องสำอาง/เสื้อผ้า			
Polo Ralph Lauren	ขวด 100 มิลลิลิตร	2,100	2,944
Etude	Sweet recipe	495	180
The Faceshop	Mango seed facial butter	870	636
Pond	Deep cleansing	113	330
Wacoal	Premium bra	1,590	7,778
Daks	Men's shirt	3,350	2,844
Nike shoes	Airmax	6,500	5,805

ค่าไฟฟ้า (บ้าน)	10 กิโลวัตต์	27.6	31.4
ค่าไฟฟ้า	1,000 กิโลวัตต์	3,726	11,765
ค่าไฟฟ้า/สำนักงาน	5,728 กิโลวัตต์	25,000	95,313 (ไซล)
อัตราแลกเปลี่ยน		1 บาท	36 วอน

ที่มา: [The Bridge](#). September 2013.

เชิงอรรถ ภาคผนวก 2

¹⁾ board.posting.com/67401.html

²⁾ guru.google.co.th/guru/thread?=523f468205310f74

ภาคผนวก 3: ข้อมูลการค้าไทย-สาธารณรัฐเกาหลี

(ข้อมูลจากกรมเจรจาการค้า)

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

1.1 ภาครัฐบาล

- ความตกลงทางการค้า ลงนามเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2504 (1961)
- คณะกรรมการร่วมทางการค้า ไทย-สาธารณรัฐเกาหลี (Joint Trade Commission : JTC) เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2518 (1975) มีการประชุมมาแล้วทั้งหมด 12 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2545 ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
- ความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการขนส่งทางทะเลระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2545 ณ กรุงเทพฯ
- ข้อตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยสินค้าประมง และผลิตภัณฑ์นำเข้า และส่งออก ระหว่างกระทรวงพาณิชย์นำวิ และกิจการประมงแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทย ลงนามเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2549 ณ กรุงเทพฯ
- กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจซึ่งครอบคลุมด้านต่างๆ ระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2548 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552
- ความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาทอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2548 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552

- พิธีสารว่าด้วยการเข้าเป็นภาคีของไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2552 ณ จังหวัดเพชรบุรี และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2552
- พิธีสารว่าด้วยการเข้าเป็นภาคีของไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าบริการอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2552 ณ จังหวัดเพชรบุรี และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552
- ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2552 ณ เกาะเชจู สาธารณรัฐเกาหลี และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2552

1.2 ภาคเอกชน

- คณะกรรมการความร่วมมือทางเศรษฐกิจเกาหลีใต้-ไทย (Thai-Korea Economic Cooperation Committee) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และหอการค้าและอุตสาหกรรมสาธารณรัฐเกาหลี เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2518 (1975) มีการประชุมมาแล้ว 9 ครั้ง ล่าสุดเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542 ณ กรุงเทพฯ
- ข้อตกลงด้านอุตสาหกรรม ระหว่างสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กับสภาอุตสาหกรรมเกาหลี (The Association of Korean Industries) เมื่อพฤศจิกายน 2528 (1985) และยังไม่เคยมีการประชุม

2. ภาวะการค้าไทย – สาธารณรัฐเกาหลี

2.1 การค้ารวม

ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (2548-2552) การค้ารวมระหว่างไทยและเกาหลีใต้ มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 8,196.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.21 ต่อปี ในปี 2552 มีมูลค่าการค้ารวม 8,240.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 2.88 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย หรือลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 21.73 สำหรับปี 2553 (ม.ค.-พ.ย.) การค้ารวมของทั้งสองฝ่ายมีมูลค่า 10,685.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ในช่วงเดียวกัน ร้อยละ 43.74 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.11 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย (ตารางที่ 3.1)

2.2 การส่งออก

ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2548-2552) ไทยส่งออกไปเกาหลีใต้มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 2,879.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 มีมูลค่าส่งออก 2,818.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 21.66 สำหรับปี 2553 (ม.ค.-พ.ย.) ไทยส่งออกไปเกาหลีใต้มีมูลค่า 3,283.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ในช่วงเดียวกัน ร้อยละ 29.36 สินค้าส่งออกที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ ได้แก่ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันดิบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ เคมีภัณฑ์ กระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ (ตารางที่ 3.2)

2.3 การนำเข้า

ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2548-2552) ไทยมีการนำเข้าจากเกาหลีใต้เป็นมูลค่าเฉลี่ยปีละ 5,316.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 มีมูลค่านำเข้า 5,421.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 27.33 สำหรับปี 2553 (ม.ค.-พ.ย.) ไทยมีการนำเข้าจากเกาหลีใต้มีมูลค่า 7,401.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ในช่วงเดียวกัน ร้อยละ 51.19 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน (ตารางที่ 3.3)

2.4 คุณการค้า

ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับเกาหลีใต้มาตลอด ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2548-2552) ไทยขาดดุลเฉลี่ยปีละ 2,436.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 ไทยขาดดุลมูลค่า 2,602.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 18.42 สำหรับปี 2553 (ม.ค.-พ.ย.) ไทยขาดดุลการค้ากับเกาหลีใต้เป็นมูลค่า 4,117.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 (ม.ค.-ต.ค.) ร้อยละ 74.70

3. ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าทวิภาคี

ประเทศไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้าต่อเกาหลีใต้ตลอดมา เนื่องจากไทยนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าทุนจากเกาหลีใต้เป็นส่วนใหญ่ ขณะที่สินค้าออกที่สำคัญของไทยไปเกาหลีใต้เป็นสินค้าเกษตรและวัตถุดิบซึ่งมีปริมาณและราคาไม่

แน่นอน รวมทั้งประสบกับมาตรการกีดกันทางการค้าของเกาหลีใต้ทั้งในด้านภาษีและมิใช่ภาษี ดังนี้

3.1 มาตรการด้านภาษี (Tariff barrier) ได้แก่

⇒ อัตราภาษีนำเข้าสูง: สินค้าส่งออกสำคัญของไทยที่ประสบปัญหาอัตราภาษีนำเข้าสูง ได้แก่

- ผักและผลไม้กระป๋อง ร้อยละ 30-50
- น้ำตาลทรายสำเร็จรูป ร้อยละ 50
- ดอกกล้วยไม้ ร้อยละ 25
- กล้วย ร้อยละ 30 และ
- ทูเรียน ร้อยละ 30

⇒ อัตราภาษีปรับปรุงสูงมาก (Adjustment duty): มาตรการชั่วคราวที่มีผลบังคับใช้ครั้งละ 6 เดือน (ปรับเป็นครั้งละ 1 ปี ตั้งแต่ปี 2540) และสามารถต่ออายุการใช้ภาษีได้ทุกปี มีวัตถุประสงค์

ประสงค์เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายใน เมื่อมีการนำเข้าสินค้าใดสินค้าหนึ่งมากเกินไป ปัจจุบัน (2550) เกาหลีใต้ประกาศใช้อัตราภาษีนี้กับสินค้า 16 รายการ เช่น

- Shrimps & prawns salted or in brine ภาษีปกติร้อยละ 20 ถูกเรียกเก็บ

Adjustment

duty ร้อยละ 50 หรือ 363 วอน/กิโลกรัม

- ปลาหมึกแช่แข็ง ภาษีปกติร้อยละ 10 ถูกเรียกเก็บ Adjustment duty ร้อยละ 22
- ข้าวแปรรูป ภาษีปกติร้อยละ 8 ถูกเรียกเก็บ Adjustment duty ร้อยละ 50
- ไม้อัด ภาษีปกติร้อยละ 8 ถูกเรียกเก็บ Adjustment duty ร้อยละ 11

⇒ อัตราภาษีหลายรูปแบบ: นอกเหนือจากการจัดเก็บภาษีนำเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม (อัตรา 10%) เกาหลีใต้ได้จัดเก็บภาษีหลายรูปแบบกับสินค้าบางประเภท อาทิ อัญมณี ซึ่งมีการจัดเก็บภาษีหลายลักษณะ เช่น อากรนำเข้า (Import Duty) 8% ภาษีการศึกษา (education tax) 30% ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย (luxury tax) 30% แม้ว่าการจัดเก็บภาษีดังกล่าวจะจัดเก็บกับสินค้าชนิดเดียวกัน ทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศก็ตาม แต่สินค้าที่ถูกจัดเก็บภาษีหลายรูปแบบจะมีภาระภาษีรวมสูงมาก ทำให้โอกาสขยายตลาดเข้าสู่เกาหลีใต้ยากมากขึ้น

3.2 มาตรการที่มีใช้ภาษีอากร (Non-tariff barrier: NTB) ได้แก่

⇒ โควตานำเข้า: เกาหลีใต้กำหนดโควตาสินค้านำเข้า อาทิ ข้าว แป้งมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ถั่วแดง

⇒ มาตรการสุขอนามัย : เนื่องจากเกาหลีใต้มีมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรเพื่อควบคุมโรคพืชและแมลงมีผลทำให้เกาหลีใต้นุญาตให้นำเข้าผลไม้จากไทยได้เพียง 6 ชนิด คือ ทูเรียน กล้วยหอม มะพร้าว สับปะรด องุ่น และมะม่วงอบไอน้ำ (น้ำดอกไม้)
 : ห้ามนำเข้าเนื้อวัว/เนื้อหมูแช่แข็งจากไทย เนื่องจากปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อย
 : ห้ามนำเข้าเนื้อไก่ปรุงสุกและผลิตภัณฑ์จากไทย เนื่องจากปัญหาไข้หวัดนก

⇒ การจำกัดการนำเข้าตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เกาหลีใต้มีข้อกำหนด end user requirement ทำให้การนำเข้าสินค้าบางประเภทต้องนำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะกรณีเท่านั้น เช่น แป้งมันสำปะหลังต้องนำไปใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระดาษ กาว และเภสัชภัณฑ์เท่านั้น ยางธรรมชาติต้องนำไปใช้ในอุตสาหกรรมเท่านั้น

⇒ มาตรการปิดฉลากเป็นภาษาเกาหลีใต้ อาหารทุกชนิด สินค้าเกษตร ปศุสัตว์ และประมงจะต้องปิดฉลากภาษาเกาหลีใต้ซึ่งระบุข้อมูล/รายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

⇒ การทดสอบความปลอดภัยและประสิทธิภาพ EK Mark เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จะต้องผ่านการทดสอบความปลอดภัยและประสิทธิภาพ EK Mark (Korean Electric Safety System)

⇒ การติดโลโก้ “Organic/Bio/Eco” สำหรับสินค้า Organic Food จะต้องผ่านการรับรองจากหน่วยงานของเกาหลีใต้ (Korea Food Research Institute และ Doalnara Certified Organic Korea LLC) โดยจะมีการตรวจสอบแหล่งผลิตซึ่งผู้ยื่นขอการรับรองจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ตารางที่ 3.1 การค้าไทย-เกาหลีใต้ (มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% ▲	มูลค่า	%▲	มูลค่า	%▲	
2550 (2007)	8,268.83	2.81	6.06	2,982.62	11.72	5,286.22	3.12	-2,303.60

2551 (2008)	10,529.04	2.95	27.33	3,669.15	23.02	6,859.89	29.77	-3,190.74
2552 (2009)	8,240.66	2.88	-21.73	2,818.86	-23.17	5,421.80	-20.96	-2,602.94
2552 (2009) ม.ค.-พ.ย.	7,433.85	2.89	-24.71	2,538.45	-26.10	4,895.39	-23.97	-2,356.94
2553 (2010) ม.ค.-พ.ย.	10,685.16	3.11	43.74	3,283.76	29.36	7,401.40	51.19	-4,117.64

ตารางที่ 3.2 การส่งออกสินค้าของไทยไปเกาหลีใต้ (มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

รายการ	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-พ.ย.)	2553 (ม.ค.-พ.ย.)	Growth Rate % 53/52	สัดส่วน (2553)
1. ยางพารา	314.2	433.2	245.8	219.9	494.6	124.94	15.06
2. แผงวงจรไฟฟ้า	493.0	326.9	396.9	361.9	374.3	3.45	11.40
3. น้ำมันดิบ	69.1	475.7	129.7	104.1	205.6	97.56	6.26
4. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	242.1	215.8	221.0	200.9	196.4	-2.25	5.98
5. เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	65.3	89.9	106.4	99.4	174.6	75.56	5.32
6. เคมีภัณฑ์	42.8	75.8	54.3	49.4	106.5	115.44	3.24
7. กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษอื่นๆ	98.4	98.4	97.6	89.5	97.9	9.35	2.98
8. ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การ บิน	12.0	69.1	116.7	116.7	90.5	-22.46	2.76
9. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	87.5	102.3	71.4	62.9	89.9	42.99	2.74
10. น้ำตาลทราย	14.0	66.1	55.4	53.4	62.4	16.82	1.90
รวมสินค้า 10 รายการ	1,438.2	1,953.2	1,495.3	1,358.1	1,892.7	39.36	57.64

อื่นๆ	1,544.4	1,715.9	1,323.6	1,180.4	1,391.1	17.85	42.36
มูลค่ารวม	2,982.6	3,669.2	2,818.9	2,538.5	3,283.8	29.36	100.00

ตารางที่ 3.3 : การนำเข้าสินค้าของไทยจากเกาหลีใต้ (มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

รายการ	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-พ.ย.)	2553 (ม.ค.-พ.ย.)	Growth Rate % 53/52	สัดส่วน (2553)
1. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	849.5	1,284.8	677.6	613.8	1,099.5	79.15	14.86
2. เคมีภัณฑ์	526.0	719.2	528.2	474.0	714.5	50.74	9.65
3. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	488.1	673.6	541.9	502.7	668.9	33.07	9.04
4. ผลิตภัณฑ์โลหะ	176.3	436.4	364.6	345.5	574.9	66.39	7.77
5. แผงวงจรไฟฟ้า	642.9	466.5	393.8	343.2	564.4	64.42	7.63
6. เครื่องเพชรพลอย อัญมณีเงินแท้ และทองคำ	119.3	243.3	216.7	214.0	497.6	132.56	6.72
7. เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	467.2	417.8	321.5	281.3	437.1	55.4	5.91
8. เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	275.4	524.1	517.5	465.5	410.4	-11.83	5.55
9. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและ ผลิตภัณฑ์	302.3	364.9	275.4	244.9	362.5	48.04	4.90
10. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	119.9	150.2	106.6	60.0	203.4	238.83	2.75
รวมสินค้า 10 รายการ	3,967.1	5,280.8	3,943.8	3,544.9	5,533.4	56.10	74.76
อื่นๆ	1,319.2	1,579.1	1,478.0	1,350.5	1,868.0	38.32	25.24
มูลค่ารวม	5,286.2	6,859.9	5,421.8	4,895.4	7,401.4	51.19	100.00

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

หมายเหตุ : % ▲ = % การเปลี่ยนแปลง

ภาคผนวกที่ 4: ข้อมูลการค้าไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (ข้อมูลจากกรมเจรจาการค้า)

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

1.1 ภาครัฐบาล

- สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2518 (ค.ศ. 1975)
- ข้อตกลงทางการค้าเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2521 (ค.ศ. 1978)
- จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2530 (ค.ศ. 1987)
- การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีจัดประชุมมาแล้ว 1 ครั้ง เมื่อเมษายน 2538 (ค.ศ. 1995)

1.2 ภาคเอกชน

- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับภาคเอกชนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

2. ภาวะการค้าไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

2.1 การค้ารวม

ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2551-2553) การค้ารวมระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือเริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังจากหดตัวติดต่อกัน ๒ ปี (2551-2552) อย่างไรก็ตาม ปริมาณการค้าระหว่างไทยกับเกาหลีเหนือมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับมูลค่าการค้ารวมของไทย คือ ในปี 2553 มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.01 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย

สำหรับปี 2554 (ม.ค.) การค้ารวมมีมูลค่า 7.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 126.48 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.02 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย โดยเกาหลีเหนือเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 116 ของไทย (ตารางที่ 4.1)

2.2 การส่งออก

ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2551-2553) การส่งออกของไทยไปเกาหลีเหนือหดตัวลงอย่างต่อเนื่อง จากมูลค่าการส่งออก 46.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2551 เหลือ 29.68

ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2553 โดยปี 2553 มูลค่าการส่งออกลดลงจากปี 2552 ร้อยละ 2.43

ในปี 2554 (ม.ค.) การส่งออกมีมูลค่า 6.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 146.04 โดยเกาหลีเหนือเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 119 ของไทย

สินค้าออกสำคัญ ได้แก่ น้ำตาลทราย ยางพารา ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ หม้อแบบเตอรีและส่วนประกอบข้าว ผลิตภัณฑ์พลาสติก อาหารทะเลสำเร็จรูป เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ และผลิตภัณฑ์ข้าว (ดูตารางที่ 4.2)

2.3 การนำเข้า

ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2551-2553) การนำเข้าจากเกาหลีเหนือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น หลังจากหดตัวลงติดต่อกัน ๒ ปี ในปี 2553 มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็น 21.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 มูลค่า 13.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ในปี 2554 (ม.ค.) ไทยมีการนำเข้าจากเกาหลีเหนือมูลค่า 0.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 29.34 โดยที่เกาหลีเหนือเป็นแหล่งนำเข้าลำดับที่ 94 ของไทย

สินค้าเข้าสำคัญของไทยจากเกาหลีเหนือ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ วัสดุทำจากยาง เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ สินค้าทุนอื่น ๆ (ดูตารางที่ 4.3)

2.4 ดุลการค้า

ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ากับเกาหลีเหนือมาโดยตลอด ในปี 2553 ไทยเกินดุลการค้ากับเกาหลีเหนือ คิดเป็นมูลค่า 8.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปี 2552 ที่ไทยเกินดุลเป็นมูลค่า 16.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2554 (ม.ค.) ไทยเกินดุลการค้ากับเกาหลีเหนือ คิดเป็นมูลค่า 6.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

3. สถานะล่าสุด

ไทยใช้บังคับมาตรการห้ามส่งออกไปยัง และนำเข้าอาวุธและยุทธโปกรณ์ที่มาจากหรือมีถิ่นกำเนิดจากเกาหลีเหนือ ตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550 ซึ่งเป็นไปตามข้อ

มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๑๗๑๘ (๒๐๐๖) เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๕

4. ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าทวิภาคี

4.1 สถานภาพทางการเงินและการธนาคารของเกาหลีเหนือไม่ได้รับความเชื่อถือจากผู้ประกอบการค้าส่วนใหญ่ของไทย

4.2 เกาหลีเหนือขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต และกลุ่มประเทศสังคมนิยมเดิม ที่เคยให้ความช่วยเหลือเกาหลีเหนือหันไปใช้ระบบการเงินแบบทุนนิยม*

-----
*สำนักเอเชียและแปซิฟิก

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

มีนาคม 2554

ตารางที่ 4.1 การค้าไทย-เกาหลีเหนือ (มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% ▲	มูลค่า	% ▲	มูลค่า	% ▲	
2551 (2008)	75.10	0.02	-64.75	46.37	-74.17	28.73	-14.26	17.64
2552 (2009)	44.35	0.02	-40.95	30.43	-34.38	13.92	-51.54	16.50
2553 (2010)	51.05	0.01	15.12	29.68	-2.43	21.37	53.46	8.32
2553 (2010) ม.ค.	3.30	0.01	264.37	2.75	830.74	0.55	-9.40	2.19
2554 (2011) ม.ค.	7.47	0.02	126.48	6.76	146.04	0.72	29.34	6.04

ตารางที่ 4.2 การส่งออกสินค้าของไทยไปเกาหลีเหนือ (มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

รายการ	2551	2552	2553	2553 (ม.ค.)	2554 (ม.ค.)	Growth Rate % 54/53	สัดส่วน (2554)
1. น้ำตาลทราย	14.7	19.1	9.9	-	4.9	-	73.08
2. ยางพารา	5.0	6.7	1.0	0.4	0.9	157.5	14.2
3. ค้ายและเส้นใยประดิษฐ์	0.6	1.4	4.9	2.0	0.2	-87.62	3.58
4. หม้อเบตเตอร์และส่วนประกอบ	-	-	0.1	-	0.2	-	2.50
5. ข้าว	5.5	-	0.2	-	0.1	-	1.91
6. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	0.5	-	0.9	-	0.1	-	1.22
7. อาหารทะเลสำเร็จรูป	0.6	0.5	0.4	-	-	8.33	0.65
8. เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวเรือน	-	-	-	-	-	-	0.43
9. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	0.9	-	-	-	-	-	0.21
10. ผลิตภัณฑ์ข้าว	0.3	0.1	0.1	-	-	-	0.21
รวมสินค้า 10 รายการ	28.2	27.9	17.5	2.4	6.6	179.50	97.82
อื่นๆ	18.2	2.6	12.1	0.4	0.1	-61.32	2.18
มูลค่ารวม	46.4	30.4	29.7	2.7	6.8	146.04	100.00

ตารางที่ 4.3 : การนำเข้าสินค้าของไทยจากเกาหลีเหนือ (มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

รายการ	2551	2552	2553	2553 (ม.ค.)	2554 (ม.ค.)	Growth Rate % 54/53	สัดส่วน (2554)
1. เคมีภัณฑ์	8.1	1.3	4.7	0.1	0.3	204.11	38.26
2. ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม	0.1	-	0.1	-	0.1	-	19.44
3. เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	3.1	3.9	3.9	-	0.1	-	12.97
4. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและ	2.0	-	4.4	-	0.1	-	8.32

ผลิตภัณฑ์							
5. เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	0.3	1.2	0.3	-	0.1	83.71	7.88
6. วัสดุทำจากยาง	0.1	-	.01	-	-	-10.50	2.50
7. เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	1.3	0.1	.01	-	-	83.33	2.46
8. ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	0.8	0.2	.01	-	-	-	2.29
9. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1.6	1.0	1.3	-	-	-10.53	2.14
10. สินค้าทุนอื่นๆ	0.2	0.1	0.2	-	-	177.42	1.20
รวมสินค้า 10 รายการ	17.6	7.8	15.3	0.2	0.7	308.97	97.47
อื่นๆ	11.1	6.1	6.1	0.4	0.0	-95.27	2.53
มูลค่ารวม	28.7	13.9	21.4	0.6	0.7	29.34	100.00

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

หมายเหตุ : % ▲ = % การเปลี่ยนแปลง